

ปัจจัยที่มีผลต่อการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี)

สุขุมาล หวังวิชพันธุ์
วาริน วีระสินธุ์
เกษมชัย บุญเพ็ญ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

รายงานนี้ได้รับทุนสนับสนุนจาก งบประมาณเงินผลประโยชน์คณะฯ ประจำปี 2553

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

**The factors of Social Adjustment of Technical Education Faculty Students B.S.
of Technical Education (5 years curriculum)**

Sukumal Wangvanitchaphan

Warinee Verasin

Kasemchai Boonpen

Rajamangala University of Technology Phranakhon, Faculty of Industrial Education

The Report is by Funded by Rajamangala University of Technology Phranakhon,
Faculty of Technical Education, Fical Year 2010

บทคัดย่อ

โครงการวิจัย (ภาษาไทย)	ปัจจัยที่มีผลต่อการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา คณะครู ศาสตร์อุตสาหกรรม หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี)
(ภาษาอังกฤษ)	The factors of Social Adjustment of Technical Education Faculty Students B.S. of Technical Education (5 years curriculum)
ผู้วิจัย	ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุขุมล หวังวณิชพันธุ์ นางสาววาริน วีระสินธุ์ นายเกษมชัย บุญเพ็ญ
สถาบัน	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม โทรศัพท์ 022 829009-15 ต่อ 6164
เงินอุดหนุนวิจัย	-
ประเภทของการวิจัย	การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research)

ปัญหาและวัตถุประสงค์

การวิจัยเชิงสำรวจในครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา ของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร โดยการสุ่มตัวอย่างจากกลุ่มนักศึกษาจาก 3 สาขาวิชา ซึ่งประกอบด้วยนักศึกษาภาคปกติ ใช้การสุ่มตัวอย่างด้วยตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) จำนวน 167 คน

วิธีการดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา คณะครูศาสตร์อุตสาหกรรม (หลักสูตร 5 ปี) ได้แก่ แบบสอบถาม ปัจจัยที่มีผลต่อการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ โดยใช้ ร้อยละค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และ F-test

ผลการวิจัยสามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. นักศึกษาที่มีเพศแตกต่างกันมีการปรับทางสังคมโดยรวมไม่แตกต่างกัน
2. นักศึกษาที่มีอายุแตกต่างกันมีการปรับทางสังคมโดยรวมไม่แตกต่างกัน แสดงว่าอายุไม่มีความสัมพันธ์ต่อการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา
3. นักศึกษาที่มีสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษาแตกต่างกัน มีการปรับทางสังคมโดยรวมแตกต่างกัน โดยนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสายอาชีวศึกษา มีการปรับตัวทางสังคมมากกว่านักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสายสามัญ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสายอาชีวศึกษามีการปรับตัวทางสังคมต่อเพื่อน มากกว่า นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสายสามัญ
4. นักศึกษาที่มีลำดับการเกิดแตกต่างกัน มีการปรับทางสังคมโดยรวมไม่แตกต่างกัน
5. นักศึกษาที่มีสถานภาพทางครอบครัวแตกต่างกันมีการปรับทางสังคมโดยรวมไม่แตกต่างกัน
6. นักศึกษาที่มีผู้ปกครองอาชีพแตกต่างกันมีการปรับทางสังคมโดยรวมไม่แตกต่างกัน
7. นักศึกษาที่มีครอบครัวรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน แตกต่างกันมีการปรับทางสังคมโดยรวมไม่แตกต่าง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การปรับตัวทางสังคมต่อบุคคลทั่วไปของนักศึกษาแตกต่างกัน โดยนักศึกษาที่ครอบครัวมีรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน สูง มีการปรับตัวทางสังคมต่อบุคคลทั่วไปได้ดีกว่า นักศึกษาที่ครอบครัวมีรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือนต่ำ
8. นักศึกษาที่มีลักษณะครอบครัวแตกต่างกัน มีการปรับทางสังคมโดยรวมแตกต่างกัน โดยนักศึกษา ที่มีลักษณะครอบครัวขยายมีการปรับตัวทางสังคมมากกว่านักศึกษาที่มีลักษณะครอบครัวเดี่ยว

**Title : The factors of Social Adjustment of Technical Education Faculty
Students B.S. of Technical Education (5 years curriculum)**

Researcher : Sukumal Wangvanitchaphan
Warinee Werasin
Kasemchai Boonpen

Abstract

This paper is a survey research. The objective is to study the factors of Social Adjustment of Technical Education Faculty Students B.S. of Technical Education (5 years curriculum), Faculty of the industrial education, Rajamangala University of Technology Phra Nakhon. The random sampling is conducted within the full-time students from 3 majors. The random sampling technique in this paper is derived from Krehbiel-Morgan table. The total number of sample is 167 students.

Research Methodology

This paper uses the survey method to collect the data. The data analysis process is based on the average percentage, value of standard deviation and t-test F-test techniques.

The research results can be summarized as follows:

1. Students with different genders have overall social adjustment ability indifferently.
2. Students with different ages have overall social adjustment indifferently. This implies that age is not a factor in social adjustment.
3. Students who graduated from different curriculum have overall social adjustment ability differently. The students who graduated from vocational-qualification curriculum have overall social adjustment ability higher than students who graduated from academic-qualification curriculum. In specific aspect of social adjustment to classmate, the result is also the same.
4. Students with different sequence of birth have overall social adjustment ability indifferently.
5. Students with different family status in society have overall social adjustment ability indifferently.
6. Students with their parents in different occupation have overall social adjustment ability indifferently.
7. Students with different average-income-per-month families have overall social adjustment ability indifferently. However, in specific aspect of social adjustment to general person, the

students with higher average-income-per-month families have social adjustment ability better than the students with lower average-income-per-month families.

8. Students with different family characteristics have overall social adjustment ability differently. The students with large family have overall social adjustment ability higher than students with small family.

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เนื่องจากผู้วิจัยได้รับความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากผู้เชี่ยวชาญหลายท่าน และนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร รวมทั้งผู้ที่ช่วยสนับสนุนช่วยเหลือในด้านการวิเคราะห์ข้อมูลและจัดพิมพ์ข้อมูล

ขอบคุณพระคุณอย่างยิ่งโดยเฉพาะมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ที่ให้การสนับสนุนทุนในการดำเนินวิจัยในครั้งนี้ และขอขอบคุณนักศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล คณะครุศาสตร์ อุตสาหกรรม ที่เสียสละเวลาในการให้ความร่วมมือในการทำแบบสอบถาม จนสามารถนำเสนอผลงานวิจัยฉบับสมบูรณ์นี้ได้สำเร็จ

สุขุมาล หวังวิชพันธุ์

วาริน วีระสินธุ์

เกษมชัย บุญเพ็ญ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ(ภาษาไทย)	ก
บทคัดย่อ(ภาษาอังกฤษ)	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญตาราง	ซ
บทที่ 1 : บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
ขอบเขตการวิจัย	3
คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	4
บทที่ 2 : แนวความคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
การปรับตัว	6
นักศึกษาและวัยรุ่น	9
ครอบครัว	16
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	22
กรอบแนวคิดการวิจัย	26
สมมุติฐานในการวิจัย	27
บทที่ 3 : ระเบียบวิจัย	28
วิธีวิจัย	28
ประชากร	28
กลุ่มตัวอย่าง	28
พื้นที่วิจัย	29
เครื่องมือที่ใช้ในการที่ใช้ในการวัด	29
การวัดตัวแปร	30
การเก็บรวบรวมข้อมูล	30
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	30

	หน้า
ระยะเวลาการเก็บข้อมูล	30
การประมวลผลและการวิเคราะห์ข้อมูล	31
วิธีการประมวลผลข้อมูล	31
สถิติที่ใช้	32
วิธีการนำเสนอ	32
บทที่ 4 : ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและอภิปรายผล	33
การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป	33
การวิเคราะห์ข้อมูลการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา และ	37
ปัจจัยที่มีผลต่อการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา	
อภิปรายผลจากสมมุติฐานในการวิจัย	45
การอภิปรายผลการวิจัย	47
บทที่ 5 : บทสรุปและข้อเสนอแนะ	52
สรุปผลการวิจัย	52
ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย	54
ข้อเสนอแนะวิชาการ	54
ข้อเสนอแนะเชิงพัฒนา	54
ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาในครั้งต่อไป	54
บรรณานุกรม	55
ภาคผนวก	57
แบบสอบถาม	58
ประวัติผู้วิจัย	61

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนร้อยละลักษณะทางประชากรศาสตร์ จำแนกตามเพศ อายุ สาขาวิชาที่สำเร็จก่อนเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ลำดับการเกิด สถานภาพทางครอบครัว อาชีพหลักของผู้ปกครอง รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน และลักษณะครอบครัว	33
2 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการปรับตัวทางสังคม ต่ออาจารย์ของนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี)	35
3 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการปรับตัวทางสังคม ต่อเพื่อนของนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี)	36
4 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการปรับตัวทางสังคม ต่อบุคคลทั่วไปของนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี)	37
5 สรุปรภาพรวม ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการปรับตัวทางสังคม ของนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี)	38
6 เปรียบเทียบการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษาจำแนกตามเพศ	38
7 เปรียบเทียบการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษาจำแนกตามอายุ	39
8 เปรียบเทียบการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษาจำแนกตามสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา	39
9 เปรียบเทียบการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษาจำแนกตามลักษณะครอบครัว	40
10 เปรียบเทียบการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา จำแนกตามลำดับการเกิด	41
11 เปรียบเทียบการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา จำแนกตามสถานภาพทางครอบครัว	42
12 เปรียบเทียบการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง	43
13 เปรียบเทียบการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา จำแนกตามรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน	44

14 เปรียบเทียบการปรับตัวทางสังคมต่อบุคคลทั่วไปของนักศึกษา จำแนกตาม
รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือนที่พบความแตกต่างกันเป็นรายคู่

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สืบเนื่องจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 22 กำหนดว่าการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติดังกล่าว โดยเฉพาะการศึกษาในระดับอุดมศึกษา เป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศในทุกๆ ด้าน ที่ต้องมุ่งเน้นการพัฒนาบัณฑิตให้มีความเจริญงอกงามทางสติปัญญา และความคิดเพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพ เพื่อสร้างสรรค์วิชาการและวิชาชีพชั้นสูงเพื่อพัฒนาประเทศ และมุ่งพัฒนาคนให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม มีความรู้ และความเข้าใจในศิลปวัฒนธรรม เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตอันมีคุณค่าแก่บุคคล สังคม และประเทศชาติ (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2523:3)

จากปัญหาสภาพสังคมปัจจุบันที่ คุณธรรม จริยธรรมเสื่อมถอย ล้วนนำมาซึ่งปัญหาต่างๆ ในสังคม ทั้งในระดับครอบครัว ชุมชน และประเทศชาติ สภาพปัญหาเหล่านี้ ล้วนเกิดจากการปรับตัวทางสังคมที่ไม่ดีพอของประชากร ทำให้ก่อเกิดปัญหาต่างๆ โดยเฉพาะช่วยวัยรุ่นซึ่งเป็นวัยของการเปลี่ยนแปลงอย่างมากทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สังคมและสิ่งแวดล้อม จากความมุ่งหมายและหลักการของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 1 มาตรา 6 ว่าด้วยการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทย ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย และจิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545)

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ดำเนินการภายใต้การกำกับของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มีหน้าที่ดำเนินการจัดการเรียนการสอนเพื่อผลิตบัณฑิต โดยมี จุดมุ่งหมายเพื่อเป็นการขยายโอกาสทางการศึกษาและพัฒนาศักยภาพกำลังคนให้สอดคล้องและตอบสนองนโยบายการปฏิรูปการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยมีวิสัยทัศน์ คือ “คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ปี 2559 จะเป็นเลิศในการผลิต และพัฒนาครูช่างอุตสาหกรรม ที่มีคุณธรรมนำความรู้ มีความชำนาญในการถ่ายทอดเทคโนโลยี ให้กับผู้เรียนอย่างมีคุณธรรม และ มาตรฐานเป็นที่ยอมรับในสังคม” ภายใต้หลักสูตร ครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต หลักสูตร 5 ปี ที่รับผู้สำเร็จการศึกษา ประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.) สายช่างอุตสาหกรรม หรือระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) สายวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ หรือเทียบเท่า

จากที่กล่าวมาข้างต้น จึงทำให้คณะผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาเกี่ยวกับ ปัจจัยที่มีผลต่อการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา นักศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาการศึกษาศาสตร์ ที่ศึกษาในหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาการศึกษา หลักสูตร 5 ปี เนื่องจากนักศึกษากลุ่มนี้ กำลังอยู่ในช่วงวัยรุ่น ซึ่งปัญหาของวัยรุ่นก็คือด้านการปรับตัว ซึ่งมักมีความขัดแย้งในจิตใจ ที่ต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ และจิตใจ หากสิ่งนั้นเป็นปกติธรรมดาของการเจริญพัฒนาไปเป็นผู้ใหญ่ แต่ไม่รุนแรงไม่มีผลกระทบต่อการเรียน การงานหรือด้านสังคม แต่ในกรณีที่ปัญหานั้นรุนแรงส่งผลกระทบต่อด้านต่างๆ นั้น จึงจะจัดว่ามีปัญหาในการปรับตัว พบได้ร้อยละ 10-15 ของวัยรุ่นทั่วไป โดยเฉพาะพฤติกรรมต่อการรับบทบาทหน้าที่ของความเป็นผู้ใหญ่ รู้สึกว่าการดูแลรับผิดชอบตัวเองเป็นภาระที่หนักหน่วงยากที่จะรับเอาไว้ได้เกิดความเครียด บางรายมีอาการวิตกกังวล กลุ่มใจ ท้อแท้ ทานอาหารไม่ได้ นอนไม่หลับ คิดพ่อแม่ ครู หรือเพื่อนเหมือนเด็กเล็ก หรือมีอาการแสดงออกมาทางร่างกาย เช่น ปวดหัว ปวดท้อง หรือมีอาการฉุนเฉียว ง่าย ก้าวร้าว ต่อต้าน ซึ่งอาการเหล่านี้จะมีอยู่ไม่นาน ในที่สุดจะสามารถพัฒนาต่อไปได้ในที่สุด ชีวิตนี้แท้จริงมีปัญหาก็ทำให้เราต้องปรับตัว และแก้ไขความขัดแย้งประจำวันอยู่ตลอดเวลา แต่ในระยะวัยรุ่นซึ่งมีลักษณะพิเศษเพราะเกิดผลต่อเนื่องลูกกลมได้ง่าย ทั้งนี้เนื่องจากวัยรุ่นมีอารมณ์อ่อนไหวง่าย อยากรับอิสระ อยากรับเป็นผู้ใหญ่ ไม่อยากฟังเหตุผลของใคร เจ้าทิฐิ อวดดี ถีอดี แต่ในขณะที่เดียวกันก็ยังขาดความเชี่ยวชาญในการแก้ไขปัญหา ในการพูด การทำงาน จึงทำให้เปลืองพลังได้ง่าย วัยรุ่นผู้เข้าใจปัญหาประจำวัยของตน และสามารถปรับตัวดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม คือ วัยรุ่นที่มีความสุข มีความสามารถที่จะประสบความสำเร็จในอนาคต โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักศึกษาของคณะฯ ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาจากสถานศึกษาในต่างจังหวัดซึ่งอยู่ในช่วงของวัยรุ่นตอนปลาย และต้องการการปรับตัวทางสังคม เพื่อให้เข้ากับสังคมเมืองและสังคมใหม่ในรั้วมหาวิทยาลัย รวมทั้งเป้าหมายสำคัญในการศึกษา ก็คือเพื่อการเตรียมความพร้อมในการเป็นครูช่าง ผู้ซึ่งเป็นต้นแบบของนักเรียนต่อไปในอนาคต จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการปรับตัวทางสังคม เพื่อการปรับปรุงบุคลิกภาพ พฤติกรรม และการวางตัวให้ถูกต้องเหมาะสมอย่างถูกกาลเทศะ

เพื่อให้ให้นักศึกษาของคณะครุศาสตรบัณฑิต สาขาการศึกษาศาสตร์ มีการปรับตัวทางสังคมที่ดีและเหมาะสม เพื่อเป็นภูมิคุ้มกัน การดำรงชีวิตในรั้วมหาวิทยาลัยภายใต้การควบคุม ดูแลของคณาจารย์ของคณะครุศาสตรบัณฑิต สาขาการศึกษา ที่มุ่งเน้นการพัฒนานักศึกษา เพื่อให้เป็นบัณฑิตที่มีความเจริญงอกงามทางสติปัญญา และความคิดเพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการ มุ่งสร้างสรรค์ในระดับวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงเพื่อพัฒนาตนสังคม ประเทศ และมุ่งพัฒนาคนให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม มีความรู้ และความเข้าใจในศิลปวัฒนธรรม เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตอันมีคุณค่าแก่บุคคล สังคม และประเทศชาติ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อวิเคราะห์การปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต ที่ศึกษาหลักสูตร 5 ปี คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

2.2 เพื่อเปรียบเทียบการปรับตัวในสังคมของนักศึกษา วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต หลักสูตร 5 ปี คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ระหว่างเพศอายุ สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา ลำดับการเกิด สถานภาพทางครอบครัว อาชีพของผู้ปกครอง รายได้เฉลี่ยของครอบครัว และลักษณะครอบครัวที่แตกต่างกัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

3.1 เพื่อทราบปัจจัยที่มีผลต่อการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต

วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต หลักสูตร 5 ปี คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

3.2 เพื่อทราบผลปัจจัยที่มีผลต่อการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต

วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต ที่ศึกษาหลักสูตร 5 ปี คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

3.3 เพื่อทราบสัมพันธภาพของปัจจัยที่มีผลต่อการปรับตัวของนักศึกษา กับแนวทางการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต หลักสูตร 5 ปี คณะ

วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ขอบเขตการวิจัย

1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

1.1) เปรียบเทียบการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต หลักสูตร 5 ปี คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

1.2) แนวทางการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต หลักสูตร 5 ปี คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 กลุ่มประชากร ได้แก่ นักศึกษาของคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย

เทคโนโลยีราชมงคลพระนคร นักศึกษาที่กำลังศึกษาใน คณะวิศวกรรมศาสตร์

วิศวกรรมศาสตร์ หลักสูตร 5 ปี จาก 3 สาขาวิชา กลุ่มภาคปกติ มีดังนี้

กลุ่มภาคปกติ สาขาวิชา

1. วิศวกรรมเครื่องกล จำนวน 237 คน

2. วิศวกรรมไฟฟ้า จำนวน 229 คน

3. วิศวกรรมโยธา จำนวน 63 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเป็นชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยการจัดแบ่งประชากรเป็นกลุ่มหรือชั้นย่อยๆก่อน ทำการแบ่งชั้นในแต่ละสาขาวิชาทั้ง 3 สาขาวิชา และหลังจากนั้นจึงทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) จากกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 สาขาวิชา ได้แก่ จำนวนนักศึกษาของสาขาวิชาทั้ง 3 สาขาวิชา ที่เรียนภาคปกติ จากจำนวน 529 คน

2.3 ขนาดกลุ่มตัวอย่าง : ตารางสำเร็จรูป เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan)

วิธีการสุ่มตัวอย่าง

1. เลือกกลุ่มตัวอย่างที่มาจาก 3 สาขาวิชา นักศึกษาภาคปกติ โดยใช้การสุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan)

2. ทำการสุ่มตัวอย่าง กลุ่มนักศึกษา แบบแบ่งชั้นตามแขนงวิชาต่างๆ โดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน

3. กลุ่มตัวอย่างที่ได้ มีจำนวนทั้งสิ้น 226 คน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 นักศึกษาภาคปกติ_ใช้การสุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 222 คน

3.1.1 วิศวกรรมเครื่องกล จำนวน 100 คน

3.1.2 วิศวกรรมไฟฟ้า จำนวน 96 คน

3.1.3 วิศวกรรมโยธา จำนวน 26 คน

3 ขอบเขตของตัวแปร

3.1 ตัวแปรต้นหรือตัวแปรอิสระ(Independent Variables) ได้แก่ เพศ อายุ สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา ลำดับการเกิด สถานภาพทางครอบครัว อาชีพของผู้ปกครอง รายได้เฉลี่ยของครอบครัว และลักษณะครอบครัว

3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) หมายถึง วิธีการปรับตัวทางสังคม มีการแบ่งการปรับตัวเป็นด้านต่างๆ ดังนี้

3.2.1 การปรับตัวทางสังคมของนักศึกษาต่ออาจารย์

3.2.2 การปรับตัวทางสังคมของนักศึกษาต่อเพื่อน

3.2.3 การปรับตัวทางสังคมของนักศึกษาต่อบุคคลทั่วไป

คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

1 การปรับตัวทางสังคม (Social adjustment) หมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติงานหรือกิจกรรมร่วมกับบุคคลอื่น มีความรู้สึกว่าตนเอง เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม มีความพึงพอใจบทบาทของตนเองทั้งในฐานะเป็นผู้นำและผู้ตาม

2 ปัจจัยที่มีผลต่อการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา ได้แก่ เพศ อายุ สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา ลำดับการเกิด สถานภาพทางครอบครัว อาชีพของผู้ปกครอง รายได้เฉลี่ยของครอบครัว และลักษณะครอบครัว

บทที่ 2

แนวความคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา คณะครุศาสตร์
อุตสาหกรรม หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) ผู้วิจัยได้ศึกษา ค้นคว้า
เอกสาร แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยนำเสนอเป็นหัวข้อดังนี้

2.1 การปรับตัว

2.1.1 ความหมายการปรับตัว

2.1.2 ทฤษฎีการปรับตัว

2.1.3 สาเหตุของการปรับตัว

2.1.4 ลักษณะของการปรับตัว

2.2 นักศึกษาและวัยรุ่น

2.2.1 ความหมายของนักศึกษาและวัยรุ่น

2.2.2 พัฒนาการและปัญหาของวัยรุ่น

2.2.3 ความสัมพันธ์ด้านต่างๆ ของวัยรุ่น

2.3 ครอบครัว

2.3.1 ความหมายของครอบครัว

2.3.2 สถานะภาพทางครอบครัว ลำดับการเกิด

2.3.3 อาชีพและรายได้ของครอบครัว

2.3.4 ลักษณะของครอบครัว

2.4 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

2.5 กรอบแนวคิดการวิจัย

2.1 การปรับตัว

ในชีวิตของคนเราในปัจจุบัน จะต้องเตรียมความพร้อมในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม
ในยุคปัจจุบันให้ได้ ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน หรืออาจเกิดจาก
สภาพแวดล้อมรอบๆตัว เรา เป็นเหตุให้บุคคลต้องปรับตัวเพื่อดำรงไว้ซึ่งความมั่นคงในชีวิต ที่
มนุษย์ต้องดิ้นรนต่อสู้ และเผชิญกับปัญหาต่างๆที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมหรือการ
เปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ในตัวมนุษย์อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

2.1.1 ความหมายการปรับตัว

Lazarus (อ้างใน นิภา, 2520 : 7-9) กล่าวไว้ว่า Charles Darwin เป็นผู้ที่ริเริ่มการใช้คำว่า การปรับตัว (Adoption) โดยเขาได้สรุปว่า สิ่งที่มีชีวิตที่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาวะแวดล้อมของโลกที่เต็มไปด้วยภัยอันตรายเท่านั้นที่จะสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ ต่อมาจิตวิทยาได้นำคำว่าการปรับตัวทางชีววิทยามาใช้ในความหมายทางจิตวิทยาในการศึกษา และเข้าใจพฤติกรรมมนุษย์และสัตว์ จำเป็นที่ต้องศึกษาเรื่องการปรับตัวทั้งในด้านชีววิทยาและจิตวิทยา ซึ่งในด้านชีววิทยาได้แก่ การปรับตัวให้เป็นไปตาม ความต้องการของร่างกาย ส่วนในด้านจิตวิทยา หมายถึงการปรับตัวให้เป็นไปตามความต้องการของจิตใจ ซึ่ง Lazarus ได้สรุปไว้ว่า การปรับตัว ประกอบขึ้นด้วย กระบวนการหรือวิธีการทั้งหลายทางจิต ซึ่งมนุษย์ใช้ในการเผชิญข้อเรียกร้องหรือแรงผลักดัน ภายนอกและภายในของร่างกาย

นายแพทย์ชุติตย์ ปานปรีชา (2538 : 499) ได้ให้ความหมายของ การปรับตัว ไว้ว่าเป็น กระบวนการทางจิต ซึ่งคนนำมาใช้เพื่อให้บรรลุถึงความต้องการต่างๆของตนเองและสังคม และเข้า ได้กับสภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่หรือที่เปลี่ยนแปลงไป และเป็นวิธีการให้คนคงไว้ซึ่งสุขภาพจิตที่ดี ด้วยการแก้ปัญหา หาทางออก เพื่อขจัดหรือผ่อนคลายนความทุกข์ ความคับข้องใจ หรือความเครียด

มัลลวีร์ อคูลวัฒน์ศิริและวิศรา ศรีสวัสดิ์(2538 : 4) ได้ให้ความหมายของการปรับตัว ไว้ว่า การปรับตัว หมายถึง กระบวนการปรับและเปลี่ยนแปลงความรู้สึก อึดอัด ไม่สบายใจ วิตกกังวล และคับข้องใจ อันเนื่องมาจากความรู้สึก คิด และแสดงพฤติกรรมให้สอดคล้องและกลมกลืนกับ สภาพการณ์หรือสถานการณ์ต่างๆได้อย่างเหมาะสม

ละออ หุตางกูร(2535 : 88-89) กล่าวไว้ว่า การปรับตัว หมายถึง กระบวนการตอบสนอง ของระบบสิ่งมีชีวิตต่อสิ่งเร้าที่ก่อความจำเป็นให้ระบบต้องปรับกระบวนการ เพื่อรักษาคุณภาพ ของชีวิต สิ่งเร้าที่เรียกร้องการปรับตัวได้แก่ สิ่งเร้าที่รบกวน หรือคุกคามคุณภาพต่อระบบ

สุภัททา ปิณฑะแพทย์(2532 : 89) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การปรับตัว หมายถึง สภาพทาง จิตที่ต้องคล้อยตาม และยอมรับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้น โดยไม่ให้เกิด ความกระทบกระเทือนต่อสุขภาพจิต

ศุภลักษณ์ จารุรัตน์และคณะ (2532 : 94) ได้กล่าวไว้ว่า การปรับตัว หมายถึง กระบวนการ ปรับความคิด ความรู้สึกและพฤติกรรมโดยอาศัยพลังกาย ใจ และสติปัญญา ระหว่างความต้องการ กับมโนธรรมของบุคคลและความเป็นจริง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายต่างๆ ที่เขาแสวงหาหรือปรารถนา

การปรับตัวทางสังคม (Social Adjustment) ได้แก่ การที่บุคคลจะปรับตัวเข้ากับสังคมได้ดี ต้องประกอบด้วยองค์ประกอบหลายๆด้าน เช่น ความสัมพันธ์ในครอบครัว ทักษะทางสังคม บรรทัดฐานทางสังคม และความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมรอบๆตัว

จากความหมายของการปรับตัวทางสังคม อาจสรุปได้ว่า การปรับตัวเป็นการแก้ไข ปรับปรุงความคับข้องใจ ด้วยการแสวงหาวิถีทางในการตอบสนองความต้องการของตนเองทั้งการ

ปรับตัวทางภายนอกและภายในร่างกาย ให้สามารถปรับตัวได้ดีต่อสภาวะแวดล้อมในชีวิต รวมทั้ง การสนองความต้องการทั้งทางร่างกาย จิตใจและทางสังคม

2.1.3 สาเหตุของการปรับตัว

การที่บุคคลต้องมีการปรับตัว มีสาเหตุอยู่ 3 ประการดังนี้

2.1.3.1 ความคับข้องใจ หมายถึง สภาพจิตใจหรือความรู้สึกที่ปรารถนา ถูกขัดขวาง ทำให้ไม่สามารถไปสู่เป้าหมายได้ โดยมีสาเหตุมาจากองค์ประกอบส่วนบุคคล ได้แก่ คุณลักษณะทางร่างกาย และคุณลักษณะทางจิตใจ เช่น ความเชื่อมั่นในตนเอง สาเหตุทางกายภาพ เกิดจากสิ่งแวดล้อมส่วนที่ไม่มีชีวิต เช่น ดิน ฟ้า อากาศ

สาเหตุทางสังคม เกิดจากการอยู่ร่วมกันในสังคม เช่น การเลือกคบเพื่อน

2.1.3.2 ความขัดแย้ง หมายถึง สภาพจิตใจหรือความรู้สึกที่บุคคลต้องตัดสินใจเลือกเป้าหมาย สิ่งที่ต้องการเพียงอย่างเดียว ในขณะที่เกิดความต้องการหลายอย่างพร้อมๆกันหรือจำเป็นต้องเลือก

2.1.3.3 ความกดดัน หมายถึง ที่เรียกร้องหรือบังคับให้บุคคลต้องกระทำการสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งมีอิทธิพลต่อการปรับตัวของบุคคล สาเหตุของความกดดันมาจากสาเหตุ ดังนี้คือ ตัวบุคคล เช่น ความคาดหวังหรืออุดมคติ และ สังคม อาทิเช่น กฎเกณฑ์ ระเบียบข้อบังคับ กฎหมาย ขนบธรรมเนียมประเพณี

2.1.4 ลักษณะของการปรับตัว การที่บุคคลจะปรับตัวเข้ากับสังคมได้ดีต้องประกอบด้วยลักษณะดังต่อไปนี้

2.1.4.1 บรรทัดฐานทางสังคม หมายถึง การที่บุคคลมีความเคารพต่อสิทธิของผู้อื่น เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม บุคคลประเภทนี้จะเข้าใจความถูกต้องของสังคม

2.1.4.2 ทักษะทางสังคม หมายถึง การที่บุคคลปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ดี ทั้งกับเพื่อนและคนแปลกหน้า เป็นที่ชื่นชอบของผู้อื่น และเป็นที่สนใจปัญหาต่างๆและสนใจกิจกรรมต่างๆ

2.1.4.3 ความสัมพันธ์ในครอบครัว หมายถึง การที่บุคคลรู้สึกว่าได้รับความรัก การดูแลอย่างดีในครอบครัว มีความรู้สึกอบอุ่น ปลอดภัย และมั่นใจตนเองในความสัมพันธ์กับบุคคลในบ้าน

2.1.4.4 ความสัมพันธ์ในโรงเรียน หมายถึง การที่บุคคลรู้สึกว่าได้รับความรู้จากครู มีความสุขในการอยู่ร่วมกับเพื่อนนักศึกษา รู้สึกว่างานในมหาวิทยาลัยเหมาะสมกับความสนใจของตน และวุฒิภาวะของตนเอง

2.1.4.5 ความสัมพันธ์กับชุมชน หมายถึง การที่บุคคลเข้าร่วมกับเพื่อนบ้านและชุมชนอย่างมีความสุข มีส่วนร่วมในการปรับปรุงชุมชนของตนเอง เข้าสมาคมกับคนแปลกหน้าได้ มีความพอใจในกฎเกณฑ์และสวัสดิภาพของชุมชน

2.2 นักศึกษาและวัยรุ่น

2.2.1 ความหมายของนักศึกษาและวัยรุ่น

นายแพทย์สุรียเดว ทรีปาตี (อ้างใน www.dekplus.org) ได้กล่าวไว้ว่าพัฒนาการของวัยรุ่นจะแบ่งเป็น 3 ช่วง คือ วัยแรกเริ่ม (10-13ปี) วัยรุ่นตอนกลาง (14-16 ปี) และวัยรุ่นตอนปลาย (17-19 ปี) ทั้งนี้เพื่อจะชี้ให้เห็นถึงลักษณะที่เด่นเป็นพิเศษของวัยรุ่นแต่ละช่วง ซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจนในด้านความรู้สึกนึกคิด และความสัมพันธ์กับบิดามารดาโดยแบ่งดังนี้

1. วัยแรกเริ่ม (10-13ปี) เป็นช่วงที่มีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายทุกระบบ โดยจะมีความคิดหมกมุ่นกังวลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อจิตใจ ทำให้อารมณ์หงุดหงิดและแปรปรวนง่าย

2. วัยรุ่นตอนกลาง(14-16 ปี) เป็นช่วงที่วัยรุ่นจะยอมรับสภาพร่างกายที่มีการเปลี่ยนแปลงเป็นหนุ่มเป็นสาวได้แล้ว มีความคิดที่ลึกซึ้ง (abstract) จึงหันมาใฝ่หาอุดมการณ์และหาเอกลักษณ์ของตนเอง เพื่อความเป็นตัวของตัวเอง และพยายามเอาชนะความรู้สึกแบบเด็กๆ ที่ผูกพันและอยากจะทำพ่อกับแม่

3. วัยรุ่นตอนปลาย(17-19 ปี) เป็นเวลาของการฝึกฝนอาชีพ ตัดสินใจที่จะเลือกอาชีพที่เหมาะสม และเป็นช่วงเวลาที่ความผูกพันแน่นแฟ้น (intimacy) กับเพื่อนต่างเพศ สภาพทางร่างกายเปลี่ยนแปลงเติบโตโดยสมบูรณ์เต็มที่ และบรรลุนิติภาวะในเชิงกฎหมาย

2.2.2 พัฒนาการและปัญหาของวัยรุ่น

สุรียเดว ทรีปาตี (อ้างใน www.dekplus.org) กล่าวว่าไว้ว่า พัฒนาการทั่วไปของวัยรุ่น จากการที่เด็กผู้ชายผู้หญิงเติบโตเข้าสู่วัยรุ่นเร็วช้าต่างกัน โดยที่เด็กผู้หญิงจะเข้าสู่การเปลี่ยนแปลงทางร่างกายก่อนเด็กผู้ชายประมาณ 2 ปี ซึ่งจะทำให้ในชั้นประถมตอนปลาย หรือชั้นมัธยมต้นจะพบว่าวัยรุ่นหญิงจะมีร่างกายสูงใหญ่ เป็นสาวน้อยแรกเริ่ม ในขณะที่พวกเด็กผู้ชายยังคงเป็นเด็กชายตัวเล็กๆ ทำให้ทั้งสองฝ่ายเกิดความสับสนและวิตกกังวลได้ เด็กผู้หญิงอาจกังวลว่าตนเองไม่หยุดสูงเสียด ในขณะที่เด็กผู้ชายก็เกิดความกังวลว่าทำไมตัวเองจึงไม่สูงใหญ่

การเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย

1. ขนาดและความสูง ในวัยเด็ก ทั้งเด็กผู้หญิงและเด็กผู้ชายจะมีความกว้างของไหล่และสะโพกใกล้เคียงกัน แต่เมื่อเข้าสู่วัยรุ่น ผู้ชายจะมีอัตราเร็วในการเจริญเติบโตของไหล่มากที่สุด ทำให้วัยรุ่นผู้ชายจะมีไหล่กว้างกว่า ในขณะที่วัยรุ่นผู้หญิงมีอัตราการเจริญเติบโตของสะโพกมากกว่าผู้ชาย นอกจากนี้การที่วัยนี้มีการเจริญเติบโตสูงใหญ่ได้รวดเร็ว โดยเฉพาะที่ คอ แขน ขา มากกว่าที่ลำตัว จะทำให้วัยรุ่นรู้สึกที่ตัวเองมีรูปร่างเก้งก้างน่ารำคาญ และการเจริญเติบโตหรือการขยายขนาดของร่างกายในแต่ละส่วน อาจเกิดขึ้นไม่พร้อมกัน หรือไม่ไปตามขั้นตอน เช่น ร่างกายซิกซายและซิกซาวเจริญเติบโตมีขนาดไม่เท่ากันในระยะแรกๆ ซึ่งเป็นเหตุทำให้เด็กตกอยู่ในความวิตกกังวลสูงได้ จึงควรให้ความมั่นใจกับวัยนี้

2. ไขมันและกล้ามเนื้อ เด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิงมีความหนาของไขมันที่สะสมอยู่ใต้ผิวหนังใกล้เคียงกัน จนกระทั่งอายุประมาณ 8 ปี จะเริ่มมีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว วัยรุ่นชายจะมีกำลังของกล้ามเนื้อมากกว่าวัยรุ่นผู้หญิง พลังกำลังของกล้ามเนื้อจะแข็งแรงขึ้น หลังจากนั้นวัยรุ่นชายจะมีไขมันใต้ผิวหนังบางลง พร้อมกับมีกล้ามเนื้อเพิ่มมากขึ้นและแข็งแรงขึ้น ซึ่งจะทำให้วัยรุ่นชายดูผอมลงโดยเฉพาะที่ขา น่อง และแขน สำหรับวัยรุ่นหญิงถึงแม้ว่าจะมีการเพิ่มขึ้นของกล้ามเนื้อ แต่ขณะเดียวกันจะมีการสะสมของไขมันใต้ผิวหนังเพิ่มขึ้นอีกโดยที่น้ำหนักจะเพิ่มได้ถึงร้อยละ 25 ของน้ำหนัก โดยเฉพาะไขมันที่สะสมที่เต้านมและสะโพก ประมาณร้อยละ 50 ของวัยรุ่นหญิงจะรู้สึกไม่พอใจในรูปลักษณ์ของตน และมักคิดว่าตัวเอง "อ้วน" เกินไป มีวัยรุ่นหลายคนที่ยพยายามลดน้ำหนัก จนถึงขั้นที่มีรูปร่างผอมแห้ง

3. โครงสร้างใบหน้า ช่วงนี้กระดูกของจมูกจะโตขึ้น ทำให้ดั้งจมูกเป็นสันขึ้น กระดูกขากรรไกรบนและ ขากรรไกรล่างเติบโตเร็วมากในระยะนี้ เช่นเดียวกับกล่องเสียง ลำคอ และกระดูกอวัยวะ และพบว่าในวัยรุ่นชายจะเจริญเติบโตเร็วกว่าวัยรุ่นหญิงชัดเจน เป็นเหตุให้วัยรุ่นชายเสียงแตก

4. การเปลี่ยนแปลงของระดับฮอร์โมน ทั้งฮอร์โมนการเติบโต (growth hormone) และฮอร์โมนจาก ต่อมขั้วลอยด์มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโต รวมทั้งฮอร์โมนทางเพศ นอกจากระดับฮอร์โมนจะมีผลโดยตรงต่อการเจริญเติบโตทางร่างกาย และอวัยวะเพศในวัยรุ่นแล้ว ตัวของมันเองยังส่งผลถึงความรู้สึกทางอารมณ์และจิตใจ ปฏิบัติการเรียนรู้ ฯลฯ ในวัยรุ่นอีกด้วย วัยรุ่นที่จะผ่านช่วงวิกฤตนี้ได้ นอกจากจะต้องปรับตัวให้เข้ากับสภาพร่างกายที่เปลี่ยนไปแล้ว ยังต้องเข้าใจและควบคุมอารมณ์ความรู้สึกที่พุ่งพล่านขึ้น จากการเปลี่ยนแปลงของระดับฮอร์โมนต่างๆ อีกด้วย โดยเฉพาะต่อมไขมันใต้ผิวหนัง และต่อมเหงื่อจะทำหน้าที่เพิ่มมากขึ้น เป็นสาเหตุทำให้เกิดปัญหาเรื่อง "สิว" และ "กลิ่นตัว" แต่เนื่องจากวัยนี้จะให้ความสนใจเกี่ยวกับร่างกายที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และมีความระแวงระวังตัวเองมาก

5. การเปลี่ยนแปลงของอวัยวะเพศ วัยรุ่นหญิงมีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วในช่วงระยะ 1 ปี ก่อนที่จะมีประจำเดือน โดยเฉพาะการเจริญเติบโตของเต้านม ซึ่งเริ่มมีการขยายในขนาดเมื่ออายุประมาณ 8-13 ปี และจะใช้เวลา 2-2 ปีครึ่ง จึงจะเจริญเติบโตเต็มที่ ในช่วงอายุ 11-13 ปี วัยรุ่นหญิงส่วนใหญ่ (ร้อยละ 80) จะมีรูปร่างเป็นสาวเต็มตัว ดังนั้นในชั้นประถมตอนปลายหรือมัธยมต้น จะเห็นว่าวัยรุ่นสาวจะมีรูปร่างสูงใหญ่เป็นสาวน้อยแรกเริ่ม ในขณะที่พวกผู้ชายยังคงเป็นเด็กชายตัวเล็กๆ ทั้งๆ ที่เด็กผู้หญิงเคยตัวเล็กกว่าเด็กผู้ชายมาตลอด ทำให้เด็กสับสนและเป็นกังวลกับสภาพร่างกายได้ การมีรอบเดือนครั้งแรก จะมีเมื่ออายุประมาณ 12-13 ปี การที่มีประจำเดือนแสดงให้เห็นว่า มดลูกและช่องคลอดได้เจริญเติบโตเต็มที่ แต่ในระยะ 1-2 ปี แรกของการมีประจำเดือน มักจะเป็นการมีประจำเดือนโดยไม่มีไข่ตก รอบเดือนในช่วงปีแรกจะมาไม่สม่ำเสมอ หรือขาดหายไป และเมื่อมีประจำเดือนแล้ว พบว่าเด็กผู้หญิงยังสูงต่อไปอีกเล็กน้อยไปได้อีกระยะหนึ่ง และจะเติบโต

เต็มที่เมื่อประมาณอายุ 15-17 ปี การมีรอบเดือนครั้งแรกอาจทำให้รู้สึกพอใจและภูมิใจที่เป็นผู้หญิงเต็มตัว หรืออาจจะรู้สึกในทางลบ คือ ห้วนไหว หวาดหวั่นหรือตกใจได้เช่นกัน โดยทั่วไปการมีรอบเดือนครั้งแรกจะเพิ่มความใกล้ชิดระหว่างวัยรุ่นหญิงกับมารดาถ้าเคยไว้วางใจกันมาก่อน แต่วัยรุ่นหญิงบางคนจะปกปิดไม่กล้าบอกใคร เพราะเข้าใจไปว่าอวัยวะเพศผิดปกติ หรือเป็นผลจากการสำรวจตัวของวัยรุ่นเอง ในช่วงนี้วัยรุ่นจะกังวลหมกมุ่นกับรูปร่างหน้าตา และมักใช้เวลาอยู่หน้ากระจกนานๆ เพื่อสำรวจรูปร่าง ส่วนเว้าส่วนโค้งหรือใช้กระจกส่องดูบริเวณอวัยวะเพศด้วยความอยากรู้ อยากเห็น ซึ่งก็ไม่ใช่วัตถุประสงค์ที่ผิดปกติแต่อย่างใด

สำหรับวัยรุ่นชาย ซึ่งจะเริ่มมีการเจริญเติบโตของลูกอัณฑะ เมื่อเข้าสู่ช่วงอายุ 10-13 ปี ครึ่ง และจะใช้เวลานาน 2 - 4 ปี กว่าที่จะเติบโตและทำงานได้อย่างสมบูรณ์ ในขณะที่รูปร่างภายนอกจะมีการเจริญเติบโตเปลี่ยนแปลงช้ากว่าวัยรุ่นหญิง ประมาณ 2 ปี คือ ประมาณอายุ 12-14 ปี ในขณะที่เพื่อนผู้หญิงที่เคยตัวเล็กกว่า กลับเจริญเติบโตแซงหน้า ทำให้วัยรุ่นชายมีความวิตกกังวลเกี่ยวกับรูปร่าง ความสูง ได้มาก เมื่อเติบโตเข้าสู่วัยรุ่นตอนกลางช่วงวัย 14-16 ปี ลูกอัณฑะเจริญเติบโตและทำงานได้เต็มที่จึงสามารถพบภาวะฝันเปียกได้ บางคนเข้าใจผิดคิดว่าฝันเปียกเกิดจากการสำรวจความใคร่ด้วยตัวเอง หรือเป็นความผิดอย่างแรง หรือทำให้สภาพจิตผิดปกติ หรือบางรายวิตกกังวลไปกับจินตนาการหรือความฝัน เพราะบางครั้งจะเป็นความคิด ความฝันเกี่ยวข้องกับคนในเพศเดียวกัน ซึ่งก็ไม่ได้ถือว่าเป็นเรื่องที่ผิดปกติอย่างใด

ทางด้านทฤษฎีพัฒนาการทางบุคลิกภาพของเอริก เอช. แอริกสัน (Erik H. Erikson) นักจิตวิทยาในกลุ่มนักจิตวิเคราะห์ร่วมสมัย (Contemporary psychoanalytic theorist) (อ้างใน <http://pirun.ku.ac.th/~b4808079/page3.htm>) ได้กล่าวไว้ว่าบุคลิกภาพของบุคคล เป็นผลเนื่องมาจากวุฒิภาวะ บวกกับการเรียนรู้ในการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม และบุคลิกภาพของบุคคลจะเป็นเช่นไร ขึ้นอยู่กับพัฒนาการตามขั้นตอน ซึ่งมีทั้งหมด 8 ขั้นด้วยกัน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ปีแรกของชีวิต เป็นช่วงพัฒนาการเกี่ยวกับความรู้สึกไว้ใจและไม่ไว้ใจ ระยะนี้ถ้าต้องการได้รับการตอบสนองด้วยดี ได้รับความอบอุ่น ความสนใจจากผู้ใหญ่ เขาจะมองสิ่งแวดล้อมในแง่ดี ไว้วางใจผู้อื่นซึ่งจะติดไปจนเป็นผู้ใหญ่ แต่ถ้าอยู่ในสิ่งแวดล้อมแบบตรงกันข้าม เมื่อเป็นผู้ใหญ่มักมองคนในแง่ร้าย ไม่ไว้วางใจใคร ซึ่งลักษณะเหล่านี้ส่งผลมาก ต่อการทำงานและการปรับตัวในสังคมการทำงาน

ขั้นที่ 2 วัย 2-3 ขวบ เป็นพัฒนาการด้านความเป็นอิสระ เป็นตัวของตัวเองหากถูกเลี้ยงโดยผู้ใหญ่ผ่อนปรนให้เขาช่วยตัวเองเรื่องกิน แต่งตัว ทำอะไรนิดๆ หน่อยๆ เขาจะรู้สึกมั่นใจในตนเอง แต่ถ้าถูกบังคับให้อยู่ในเกณฑ์มากเกินไป เกรงระเขียบมากไป โคนดูว่าบ่อยๆ เขาอาจท้อแท้ มองตนเองว่าไม่มีความสามารถ ไม่มั่นใจในตนเอง ที่สุดเมื่อเป็นผู้ใหญ่ก็มักขาดความเชื่อมั่นไม่กล้าตัดสินใจ ไม่สู้ชีวิต ขาดความพยายาม ซึ่งเป็นอุปสรรคต่องาน

ขั้นที่ 3 อายุ 3-5 ขวบ เป็นวัยอยากรู้อยากเห็น ช่างคิด ช่างซักถาม ซึ่งบางทีก็คิดหรือถามในสิ่งที่ไม่สมควร เมื่อถูกดูว่าเขารู้สึกผิด ต่อไปไม่กล้าคิดไม่กล้าถาม จึงอาจเป็นคนไม่มีความคิดริเริ่ม แต่ถ้าผู้ใหญ่ยอมสนองความอยากรู้อยากเห็นของเขาบ้าง อธิบายด้วยถ้อยคำง่าย ชี้แจงเหตุผลสิ่งควรไม่ควร ก็จะช่วยพัฒนาสติปัญญาและความคิด ซึ่งส่งผลสู่การเป็นผู้ใหญ่ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และกล้าแสดงออก ซึ่งเหมาะสมกับบุคลิกภาพในการทำงาน

ขั้นที่ 4 อายุ 6-12 ปี วัยนี้ ถ้าทำอะไรได้รับผลดี จะภาคภูมิใจ แต่ถ้าผิดหวังจะเกิดความรู้สึกน้อย อาจมองตนเองต่ำกว่าความเป็นจริง ส่งผลสู่การขาดความเชื่อมั่นในวัยผู้ใหญ่ ถ้าเป็นนักธุรกิจ พ่อค้า ก็มักเป็นประเภทไม่กล้าตัดสินใจนัก ผิดกับผู้ที่เติบโตมาพร้อมกับความรู้สึกที่ดีเกี่ยวกับตนเอง ถ้าเป็นนักธุรกิจก็มักมีความเชื่อมั่นสูง กล้าได้กล้าเสีย

ขั้นที่ 5 อายุ 13-17 ปี ระยะเวลาวัยรุ่น สนใจตนเองมากเป็นพิเศษถ้าอยู่ในสิ่งแวดล้อมไม่เหมาะสม บางคนก้าวร้าว ไม่แน่ใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง มีพฤติกรรมเป็นปัญหา แต่ถ้าพัฒนาการในขั้นที่แล้วๆ มาดี ถึงวัยนี้มักมองตนเองด้วยความเป็นจริง รู้บทบาทหน้าที่ตนเองดี มีความรับผิดชอบต่อเนื่องไปถึงวัยผู้ใหญ่ ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการทำงาน

ขั้นที่ 6 อายุ 18-22 ปี พัฒนาการวัยนี้มักขึ้นกับวัยต้นๆ ถ้าวัยต้นมองสิ่งแวดล้อมในแง่ดี วัยนี้ จะปรับตัวเข้ากับเพื่อน ได้ดี แต่ถ้าตรงข้ามก็มักจะแยกตัวจากเพื่อนจากสังคม ปรับคนไม่เหมาะสม อาจมีพฤติกรรมเป็นปัญหาในวัยผู้ใหญ่

ขั้นที่ 7 อายุ 20-40 ปี อาจมีความรับผิดชอบแบบผู้ใหญ่หรือในบางรายก็เฉื่อยชา ขาดความกระตือรือร้น ไม่ขยันหมั่นเพียร ขั้นนี้จะเป็นอย่างไร มักเป็นผลสืบเนื่องมาจากขั้นต้นๆ ที่ผ่านมา

ขั้นที่ 8 อายุ 40 ปีขึ้นไป วัยนี้ถ้าช่วงต้นๆ มีพัฒนาการมาดีจะเป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์ มีความรับผิดชอบสูง กล้าเผชิญปัญหา ทำประโยชน์ต่อสังคม มองโลกด้วยสายตาที่เป็นจริง มีวุฒิภาวะของความเป็นผู้ใหญ่

ทฤษฎีพัฒนาการทางบุคลิกภาพของอีริกสันนี้ จะเห็นได้ว่า บุคลิกภาพด้านความเชื่อมั่น ความกล้า ความมานะอดทน ความกระตือรือร้น มีที่มาจาก การได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่อบอุ่น ให้กำลังใจ ให้โอกาส ยอมรับ และสนับสนุนให้ได้รับความสำเร็จ ซึ่งที่จริงแล้วไม่เฉพาะเด็กเท่านั้นที่จะได้รับผลดังกล่าว ในผู้ใหญ่วัยทำงานโดยทั่วไป ถ้าได้ทำงานในบรรยากาศที่อบอุ่น เสริมกำลังใจ ก็มีแนวโน้มที่จะเพิ่มความเชื่อมั่นและอื่นๆ อันเป็นบุคลิกภาพในการทำงานได้ ทฤษฎีนี้ นอกจากช่วยให้เกิดความเข้าใจที่มาของบุคลิกภาพทางสังคมแล้ว ยังอาจให้แนวคิดในการพัฒนาบุคลิกภาพในการทำงานได้

ความขัดแย้งในจิตใจของวัยรุ่น ที่ต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลง เป็นสิ่งที่ปกติธรรมดาของการเจริญพัฒนาไปเป็นผู้ใหญ่ แต่จะไม่รุนแรงมีผลกระทบต่อการเรียน การงานหรือด้านสังคม ในกรณีที่มีปัญหารุนแรงส่งผลกระทบบต่อด้านต่างๆ นั้น จึงจะจัดว่ามีปัญหาในการปรับตัว พบได้ร้อยละ 10-15 ของวัยรุ่นทั่วไป โดยเฉพาะปฏิกิริยาต่อการรับบทบาทหน้าที่ของความเป็นผู้ใหญ่ รู้สึกว่าการดูแล

รับผิดชอบตัวเองเป็นภาระที่หนักหน่วงยากที่จะรับเอาไว้ได้เกิดความเคร่งเครียด บางรายมีอาการวิตกกังวล กลุ่มใจ ท้อแท้ ทานอาหารไม่ได้ นอนไม่หลับ ติดพ่อแม่ ครู หรือเพื่อนเหมือนเด็กเล็ก หรือมีอาการแสดงออกมาทางร่างกาย เช่น ปวดหัว ปวดท้อง หรือมีอาการฉุนเฉียว วุ่นวาย ก้าวร้าวต่อต้าน ซึ่งอาการเหล่านี้จะมีอยู่ไม่นาน ในที่สุดจะสามารถพัฒนาต่อไปได้ในที่สุด ชีวิตนี้แท้จริงมี ปัญหาที่ทำให้เราต้องปรับตัว และแก้ไขความขัดแย้งประจำวันอยู่ตลอดเวลาแต่ในระยะวัยรุ่นซึ่งมี ลักษณะพิเศษเพราะเกิดผลต่อเนื่องลูกกลม ได้ง่าย ทั้งนี้เนื่องจากวัยรุ่นมีอาการอ่อนไหวง่าย อยาก เป็นอิสระ อยากเป็นผู้ใหญ่ ไม่อยากฟังเหตุผลของใคร เจ้าทิฐิ อวดดี ถี้อดี แต่ในขณะที่เดียวกันก็ยัง ขาดความเชี่ยวชาญในการแก้ไขปัญหา ในการพูด การทำงาน จึงทำให้เปลืองพลังได้ง่าย วัยรุ่นผู้ เข้าใจปัญหาประจำวัยของตน และสามารถปรับตัวดำเนินชีวิตอย่างเหมาะสม คือ วัยรุ่นที่มีความสุข มีความสามารถที่จะประสบความสำเร็จในอนาคต

การสร้างบุคลิกภาพของวัยรุ่น จะประกอบด้วยลักษณะต่างๆดังนี้

1. การค้นหาเอกลักษณ์ของตนเอง พัฒนาทางด้านความนึกคิด ค้นหาสิ่งต่างๆ ทั้งทำทาง คำพูด การแสดงออก การแต่งกาย การเข้าสังคม วัยรุ่นที่สามารถผ่านพ้นภาวะวิกฤติในการค้นหา ตัวเองได้อย่างไม่ยุ่งยากนัก มักจะมีลักษณะดังต่อไปนี้ คือ เป็นผู้ที่ใช้สติปัญญาเผชิญกับเหตุการณ์ ในชีวิตมากกว่าการใช้อารมณ์ เป็นผู้ que เลือกเผชิญหน้ากับปัญหา มากกว่าเป็นผู้ที่จะยอมหลีกเลี่ยง ปัญหา เป็นผู้ que รู้เท่าทันธรรมชาติของตนมาก่อน เป็นผู้ que ไม่มีความรู้สึกลัวว่าตนเองโดดเดี่ยวมีหนทาง ที่จะไปขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น ได้วัยรุ่นที่สามารถผ่านวิกฤตการณ์และค้นพบตัวเอง ก็เท่ากับมี ความสามารถที่จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มี บุคลิกภาพมั่นคง

2. การเอาชนะตัวเอง การควบคุมพฤติกรรม อารมณ์ให้ออกมาในรูปแบบที่เหมาะสมใน ระยะแรกๆ จะพบลักษณะสองจิตสองใจระหว่างความอยากเป็นเด็กต่อไปกับความอยากเป็นผู้ใหญ่ จากความรู้สึกนึกคิดของวัยรุ่นมักจะมองว่าสถานะผู้ใหญ่หมายความว่า ฟังตนเองได้ ตัดสินใจได้ ถูกต้อง การที่จะเอาชนะใจตนเองนั้น เป็นสิ่งที่เด็กควรจะได้รับ การเรียนรู้ ได้รับโอกาสในการ ฝึกฝนมาตั้งแต่เด็กๆ ที่ละเล็กทีละน้อย ผ่านการที่พ่อแม่กำหนดขอบเขตต่างๆ ในชีวิตแต่ในวัยเด็กที่ ไม่เคยเรียนรู้ที่จะยับยั้งชั่งใจมาก่อน ไม่เคยเอาชนะตัวเองโดยการทำให้เหมาะสมได้เลย หรือถูก เลี้ยงดูให้อาแต่ใจตัวเอง อยากได้อะไรก็ได้ อยากทำอะไรก็จะทำ ครึ่งเติบโตเข้าวัยรุ่นมีอิสระมาก ขึ้น ก็จะเห็นพฤติกรรมที่ไม่ยังคิดได้บ่อยๆ และบางครั้งกลับเป็นอันตรายทั้งต่อตนเองและผู้อื่นอีก ด้วย

3. การแยกตัวเองเป็นอิสระ คำว่าอิสระในสายตาของวัยรุ่น ก็คือ มีสิทธิและเสรีภาพเท่าที่บุคคลหนึ่งพึงจะมี ซึ่งรวมทั้งการแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจในเหตุการณ์ต่างๆ ขณะเดียวกันพวกเขาก็จะสังเกตดูการยอมรับจากพ่อแม่คนข้างเคียงด้วย

2.2.3 ความสัมพันธ์ด้านต่างๆ ของวัยรุ่น ความสัมพันธ์กับครอบครัว ลักษณะของพ่อแม่ที่ไม่ค่อยมีปัญหาเกี่ยวกับวัยรุ่น จะมีลักษณะดังต่อไปนี้คือ

1. รัก อบอุ่น และให้ความไว้วางใจ
2. มีการสื่อสารที่ดีต่อกัน ต่างคนต่างไว้วางใจปรึกษาหารือ หรือเล่าเหตุการณ์ต่างๆ ที่ประสบมาให้ฟัง มีการยอมรับฟัง คิด สามารถที่ทั้งพ่อแม่และลูกจะแสดงความคิดเห็น คล้อยตามหรือขัดแย้งอันดีได้ ในบรรยากาศที่เป็นกันเอง
3. มั่นคง มีหลักการ มีเหตุผล มีความยืดหยุ่น
4. ควบคุมตัวเองได้ดี ทั้งอารมณ์และพฤติกรรม
5. เรียกร้องแสดงความต้องการให้เด็กเติบโตสมวัยมาทุกช่วงอายุ

ความสัมพันธ์กับอาจารย์และบุคคลทั่วไป

สังคมของวัยรุ่น (อ้างใน <http://www.formumandme.com/article.php?a=306>) ชีวิตของเด็กครั้งหนึ่งต้องอยู่ภายในโรงเรียน เกี่ยวข้องกับการเรียนการศึกษายู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันนี้เด็กคลุกคลีอยู่ในโรงเรียนมากขึ้น วัยรุ่นทุกคนอยากเรียนอยากศึกษาทั้งนั้น แต่บางคนไม่ได้ศึกษาต่อ ก็เป็นเพราะความจำเป็นบางประการหรือความบีบคั้นทางเศรษฐกิจ หรือความสามารถทางสมองมีน้อย การที่เด็กต้องคลุกคลีอยู่กับโรงเรียนมากย่อมมีช่องทางที่จะสร้างปัญหาต่างๆภายในโรงเรียนได้มากเช่นเดียวกับภายในครอบครัว

ปัญหาที่สำคัญของเด็กเกี่ยวกับโรงเรียนก็คือ ปัญหาเกี่ยวกับการศึกษาของเด็กเอง และปัญหาเกี่ยวกับการเรียนวิชาต่างๆเช่น เด็กบางคนกังวลเรื่องวิชาคำนวณ บางคนก็ลัดด้อมเรื่องความจำไม่ดี และปัญหาใหญ่ก็คือ เด็กส่วนมากกลัวสอบไล่ตก นั่นคือกลัวความไม่สำเร็งนั่นเอง ทั้งนี้เป็นเพราะเด็กขาดทักษะในการเรียน หรือเด็กเข้ากับครูและเพื่อนฝูงไม่ได้ เป็นต้น ฉะนั้น โรงเรียนจึงควรหาทางช่วยเหลือเด็กซึ่งอาจจะอาศัยวิธีการดังต่อไปนี้ได้

ครูทุกคนควรมีความรู้พื้นฐานจิตวิทยาวัยรุ่น โดยเฉพาะครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับวัยรุ่นมาก เพื่อจะได้ศึกษาให้ซึ่งถึงธรรมชาติและจิตใจของเด็ก ที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมต่างๆขึ้นมา แทนที่ครูจะพร่ำว่าศิษย์ของตนเป็นคนเลวไม่เอาถ่าน และคงจะเรียนดีไม่ได้เหล่านี้ ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นว่าครูไม่เข้าใจเด็ก นักการศึกษาเชื่อว่า ถ้าครูมีความเข้าใจเด็กจะช่วยแก้ไข

อบรมเด็กให้เป็นคนดีได้มาก ครูในปัจจุบันจึงเห็นความสำคัญในจิตวิทยามากขึ้น เพื่อที่จะได้เข้าใจเด็กของตนได้ดีขึ้นนั่นเอง

ครูควรสร้างความสัมพันธ์อันดีกับเด็ก เมื่อครูมีความเข้าใจถึงจิตใจของเด็กแล้ว ครูยังต้องสร้างความสัมพันธ์อันดีกับเด็กอีกด้วย เด็กบางคนไม่สามารถปรึกษาปัญหาบางอย่างกับบิดามารดา เพราะบิดามารดาไม่มีเวลาว่าง หรือไม่มีความรู้พอที่จะให้คำแนะนำในปัญหาบางประการได้ เด็กก็จะเข้าหาครูซึ่งเป็นผู้ที่มีความเข้าใจและมีความรู้พอที่จะช่วยแก้ไขปัญหาให้เด็กได้ เด็กที่มีทั้งพ่อแม่ครูที่มีความเข้าใจจึงนับว่าเป็นเด็กโชคดีที่สุด หลักสูตร วิชาที่จัดสอนขึ้นในโรงเรียนมัธยม ควรจัดขึ้นเพื่อให้เกิดประโยชน์โดยตรงต่อชีวิตนักเรียน ในขณะที่วิชาต่างๆ ได้เพิ่มแขนงขึ้นอย่างมากมาโรงเรียนก็ควรจัดวิชาเลือกขึ้นเพื่อให้นักเรียนได้เลือกเรียนตามความสนใจ ตามความถนัด และเพื่อเตรียมตัวเด็กสำหรับเลือกอาชีพด้วย เด็กวัยนี้แทนที่จะให้เป็นผู้รับฝ่ายเดียว ครูควรสอนให้เด็กรู้จักแสดงออก ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมบุคลิกภาพของเด็กไม่ให้เป็นคนขี้อาย นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมเสริมหลักสูตร เช่น กีฬา ดนตรี การสังคม ฯลฯ การให้เด็กมีกิจกรรมทำมาหากันในโรงเรียน จะช่วยให้เด็กไม่ไปเกาะเกาะอยู่ในสถานที่อันไม่สมควรอีกด้วย การแนะแนว ซึ่งนับว่าเป็นพัฒนาการใหม่ในวงการศึกษามาก่อนหน้านี้ยังไม่มียุ่ทั่วไป โรงเรียนที่ดีย่อมมีการบริการแนะแนวให้แก่เด็ก ทั้งนี้เพื่อช่วยเหลือเด็กเป็นรายบุคคล ทั้งในปัญหาในด้านต่างๆ โรงเรียนที่มีบริการแนะแนว จะช่วยลดจำนวนปัญหาของเด็กและการลงโทษเด็กให้น้อยลงด้วย

ความสัมพันธ์กับเพื่อน

วัยรุ่นแทบทุกคนจะให้ความสำคัญแก่เพื่อนฝูงมาก โดยลักษณะหนึ่งที่เกิดขึ้นในการคบเพื่อน คือ การเลือกเพื่อนที่มีความสนใจคล้ายคลึงกัน มีลักษณะบางอย่างเหมือนกับตนเองหรือสามารถสนองความพึงพอใจอย่างของตัววัยรุ่น และที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ เขาไปมาหาสู่กันได้ง่าย สิ่งเหล่านี้ทำให้วัยรุ่นเกิดความรู้สึกใกล้ชิดไว้วางใจ ยอมรับกันและกัน ตลอดจนสามารถเปิดเผย ความรู้สึกเร้นลับบางอย่างต่อกันได้ การติดเพื่อนมักเกิดควบคู่กับการเริ่มเป็นอิสระจากพ่อแม่ อยากคิดเองทำอะไรด้วยตัวเอง จนทำให้พ่อแม่หลายท่านอดรู้สึกน้อยใจไม่ได้ นอกจากนี้ หากพ่อแม่ไม่พยายามยอมรับการเติบโตทางจิตใจของลูก ไม่ไว้วางใจ หรือให้โอกาสในการคิดการตัดสินใจ อาจทำให้เกิดความหวงใยที่เกินพอดี ความรู้สึกเหล่านี้ มักกลับกลายเป็นสิ่งที่ทำให้ลูกวัยรุ่นวิ่งหนีออกจากพ่อแม่ยิ่งขึ้น การกีดกันหรือห้ามลูกคบเพื่อนคนนั้น คนนี้ด้วยทำที่สื่อสารแบบแข็งกร้าว มักจบลงด้วยการที่พ่อแม่และลูกมีความขัดแย้งรุนแรงยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม มิได้หมายความว่า พ่อแม่จำเป็นต้องปล่อยให้ลูกคบเพื่อนฝูง เรื่อยเปื่อย โดยที่เรากลับทำอะไรไม่ได้ ในทางตรงกันข้าม พ่อแม่มีหน้าที่ช่วยให้ลูกวัยรุ่นรู้จักการคบเพื่อน นับตั้งแต่การเลือก การทำความ อย่รับคว่นวิพากษ์วิจารณ์ หรือถากถางเพื่อนของลูก เมื่อพบเห็นลักษณะขัดหูขัดตา พ่อแม่ควรพยายามเปิดใจให้กว้างไว้ และ

ทำความเข้าใจเพื่อนของคุณให้มากที่สุด เข้าใจ การรู้จักวิเคราะห์ เพื่อเลือกแนวทางการปฏิบัติต่อเพื่อนอย่างเหมาะสม

ปัญหาการปรับตัวในวัยรุ่น หรือความขัดแย้งในจิตใจของวัยรุ่น ที่ต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่กล่าวมาแล้วนั้น เป็น สิ่งที่ปกติธรรมดาของการเจริญพัฒนาไปเป็นผู้ใหญ่ แต่จะไม่รุนแรงมีผลกระทบต่อ การเรียน การงานหรือด้านสังคม ในกรณีที่ปัญหารุนแรงส่งผลกระทบต่อด้านต่างๆ นั้น จึงจะจัดว่ามีปัญหาในการปรับตัว พบได้ร้อยละ 10-15 ของวัยรุ่นทั่วไป โดยเฉพาะปฏิกริยาต่อการรับบทบาทหน้าที่ของความเป็นผู้ใหญ่ รู้สึกว่าการดูแลรับผิดชอบตัวเอง เป็นภาระที่หนักหน่วงยากที่จะรับเอาไว้ได้เกิดความเครียด บางรายมีอาการวิตกกังวล กลุ้มใจ ท้อแท้ ทานอาหารไม่ได้ นอนไม่หลับ คิดพ่อแม่ ครู หรือเพื่อนเหมือนเด็กเล็ก หรือมีอาการแสดงออกมาทางร่างกาย เช่น ปวดหัว ปวดท้อง หรือมีอาการฉุนเฉียว วู่วาม ก้าวร้าว ต่อต้าน ซึ่งอาการเหล่านี้จะมีอยู่ไม่นาน ในที่สุดจะสามารถพัฒนาต่อไปได้ในที่สุด ชีวิตนี้แท้จริงมีปัญหาที่ทำให้เราต้องปรับตัว และแก้ไขความขัดแย้งประจำวันอยู่ตลอดเวลา แต่ในระยะวัยรุ่นซึ่งมีลักษณะพิเศษ เพราะเกิดผลต่อเนื่องลูกกลมได้ง่าย ทั้งนี้เนื่องจากวัยรุ่นมีอารมณ์อ่อนไหวง่าย อยากเป็นอิสระ อยากเป็นผู้ใหญ่ ไม่อยากฟังเหตุผลของใคร เจ้าทิฐิ อวดดี ถ้อยดี แต่ในขณะที่เดียวกันก็ยังขาดความเชี่ยวชาญ ในการแก้ไขปัญหา ในการพูด การทำงาน จึงทำให้เปลืองพลังได้ง่าย วัยรุ่นผู้เข้าใจปัญหาประจำวัยของตน และสามารถปรับตัวดำเนินชีวิตอย่างเหมาะสม คือ วัยรุ่นที่มีความสุข มีความสามารถที่จะประสบความสำเร็จในอนาคต

2.3 ครอบครัว

2.3.1 ความหมายของครอบครัว

ครอบครัว หมายถึง องค์กรที่มีขนาดเล็กที่สุดในสังคม ประกอบด้วยบุคคลที่มีความสัมพันธ์กันทางสายโลหิตหรือทางกฎหมาย โดยการสมรสหรือการรับรองบุตรเป็นบุตรบุญธรรม ซึ่งได้แก่ พ่อ แม่ บุตรและญาติพี่น้อง

2.3.2 สถานะภาพทางครอบครัว ลำดับการเกิด

ครอบครัว เป็นการรวมตัวของบุคคลที่มีความรัก ความผูกพันกัน มีปฏิสัมพันธ์กันช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ครอบครัวเป็นสถาบันสังคมที่เล็กที่สุดแต่เป็นสถาบันที่มีความสำคัญที่สุด เพราะเป็นหน่วยสังคมแรกที่หล่อหลอมชีวิตของคนในครอบครัว ให้การเลี้ยงดูอบรมสั่งสอน ครอบครัวเป็นแหล่งผลิตคนเข้าสู่สังคม

สังคมไทยในอดีต สภาพความเป็นอยู่ของครอบครัวจะมีความใกล้ชิดสนิทสนมมีความผูกพัน มีสัมพันธ์ภาพแน่นแฟ้น มีความเคารพนับถือ ให้ความช่วยเหลือ ดูแลกันอย่างทั่วถึง มีการติดต่อไปมาหาสู่หมั่นญาติพี่น้องสม่ำเสมอ ครอบครัวส่วนใหญ่เป็นครอบครัวขยาย (Extended

Family) คือเป็นครอบครัวใหญ่ที่ประกอบไปด้วยญาติพี่น้องของสามีหรือภรรยา เช่น พี่ ป้า น้า อา ปู่ ย่า ตา ยาย อยู่ร่วมในครอบครัวด้วย

สถานะภาพทางครอบครัว แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือครอบครัวเดี่ยวและครอบครัวขยาย ซึ่งมีลักษณะดังนี้

2.3.2.1 ครอบครัวเดี่ยวจะประกอบด้วยบิดา มารดาและบุตรเท่านั้น ซึ่งสมาชิกในครอบครัวจะมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด คือทั้งทางสายโลหิตและทางกฎหมาย (การรับจดทะเบียนบุตรเป็นบุตรบุญธรรม) ขนาดของครอบครัวขึ้นอยู่กับจำนวนบุตรที่ถือกำเนิดจากบิดา มารดา ถึงแม้จะมีการรับบุตรบุญธรรมบ้าง ก็มีจำนวนไม่มาก สังคมสมัยใหม่ทั่วไปมักมีครอบครัวประเภทนี้เป็นจำนวนมาก จนมีผู้กล่าวว่าสังคมใดมีความเจริญทางอุตสาหกรรมและการค้า ครอบครัวในสังคมนั้นจะเป็นครอบครัวเดี่ยวเป็นส่วนใหญ่

2.3.2.2 ครอบครัวขยาย (อ้างใน ครอบครัวและบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัว <http://www.kr.ac.th/ebook/sarapee/b2.htm>) ครอบครัวประเภทนี้มีพื้นฐานจากครอบครัวเดิมมาจากครอบครัวเฉพาะ ซึ่งสมาชิกประกอบด้วย บิดา มารดา และบุตร นอกจากนี้ยังมีญาติพี่น้องอื่น ๆ เป็นสมาชิกอาศัยร่วมอยู่ด้วย ซึ่งอาจจะเป็น ปู่ ย่า ตา ยาย หรือ ลุง ป้า น้า อา และอาจจะมีหลานร่วมด้วย ครอบครัวขยายจึง มีสมาชิกมากกว่าครอบครัวเฉพาะ นอกจากครอบครัวขยายมีความแตกต่างกับครอบครัวเดี่ยวหรือครอบครัวเฉพาะในเรื่องของสมาชิกแล้ว ความสัมพันธ์และโครงสร้างระหว่างสมาชิกก็มีความแตกต่างกันด้วย ในสมัยก่อนครอบครัวของสังคมไทยมีลักษณะเป็นครอบครัวขยายหรือครอบครัวเสริมเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้เนื่องจากการดำรงชีวิตของคนไทยในอดีต เป็นสังคมเกษตรกรรม ต้องอาศัยแรงงานจากครอบครัวในการทำเกษตร แต่ปัจจุบันของคนไทยเปลี่ยนแปลงและมีความหลากหลายอาชีพ ทำให้ครอบครัวขยายมีมากขึ้นเช่นกัน แต่ข้อดีของครอบครัวขยายที่น่าสนใจเมื่อเปรียบเทียบกับครอบครัวเดี่ยวหรือครอบครัวเฉพาะ เนื่องจากในสังคมไทยปัจจุบันสามีภรรยา มักออกทำงานนอกบ้านทั้งคู่ ลูกจ้างที่ต้องเลี้ยงดูบุตรที่ยังเล็กอยู่หาได้ยากหรืออาจได้ลูกจ้างที่ไม่เหมาะสม ซึ่งมีผลทำให้บุตรเจริญเติบโตมาด้วยความหว้าหวาดความอบอุ่น ถ้ามีญาติผู้ใหญ่อาศัยอยู่ด้วยแบบครอบครัวขยาย ก็สามารถดูแลให้การอบรมคุณธรรม จริยธรรม ด้วยความรักความเอาใจใส่ ทำให้บุตรเจริญเติบโตเป็นคนดี มีคุณธรรม เป็นพลเมืองที่ดีของสังคมและประเทศชาติ ซึ่งบิดาและมารดาที่มีภาระหน้าที่พิเศษทางสังคมเป็นจำนวนมากไม่สามารถทำได้

ลำดับการเกิด หมายถึง ลำดับการเกิดของเด็กในครอบครัว แบ่งเป็น ลูกคนแรก หมายถึง ลูกคนแรกของครอบครัวที่มีบุตรตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ลูกคนกลาง หมายถึง ลูกคนรองลงมา หรือคนก่อนคนสุดท้ายของครอบครัวที่มีบุตรตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป ลูกคนสุดท้าย หมายถึง ลูกคนสุดท้ายของครอบครัวที่มีบุตรตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ลูกคนเดียว หมายถึง ลูกเพียงคนเดียวของครอบครัว

นิภา นิธยาน (2520 : 202-205) กล่าวว่าไว้ว่า บุคคลที่ลำดับการเกิดแตกต่างกัน จะมีผลต่อการปรับตัวทางสังคมต่างกัน แม้จะเป็นพี่น้องร่วมพ่อแม่เดียวกันและสิ่งแวดล้อมเดียวกันก็ตาม เช่น มีบิดามารดาคนเดียวกัน สภาพแวดล้อมเดียวกันแต่พี่น้องในครอบครัวก็มีการปรับตัวต่างกัน โดยมีสาเหตุในการปรับตัวทางสังคมและบุคลิกภาพที่ต่างกันดังนี้

1. เป็นบุตรคนเดียวของครอบครัว จะมีโอกาสที่มีปัญหาในการปรับตัวมากกว่าเด็กที่มีพี่น้อง โดยเฉพาะอยู่ในสภาพที่บิดามารดา ห่มเห่ความรัก และความสนใจให้มากเกินไป ซึ่งจะทำให้เด็กคิดว่าตนเองสำคัญ และเอาแต่ใจตนเอง ไม่รู้จักแบ่งปันความรักแก่ใคร สิ่งเหล่านี้จะกลายเป็นบุคลิกภาพของเขา เมื่อเขาต้องไปดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมที่ต้องช่วยเหลือเกื้อกูล จะปรับตัวไม่ได้ ทำให้เกิดความเครียด ท้อถอย วิตกกังวล หรือเก็บตัวอยู่ตามลำพัง

2. บุตรคนโต เป็นบุตรคนแรกในครอบครัว ย่อมได้รับความสนใจ ความรักห่มเห่จากบิดามารดาอย่างเต็มที่ ในขณะที่ตนเองยังเป็นบุตรคนแรกอยู่ แต่ต่อมาเมื่อมีน้องตามกันมาทำให้ตนเองได้กลายเป็นบุตรคนแรกจากเดิมที่เป็นบุตรคนเดียวมาก่อน ทำให้ความรัก ความสนใจถูกแบ่งปันไปให้น้องๆ ประกอบกับตนเองต้องมีการระับผิดชอบต่อน้องๆ สภาพการณ์เช่นนี้ อาจก่อปัญหาทางบุคลิกภาพเช่น กลายเป็นคนขี้อาย เก็บกด มีพฤติกรรมต่อต้าน ขัดขืน ก้าวร้าว รุนแรง ซึ่งทำให้กลายเป็นปัญหาในการปรับตัวทางสังคมต่อไป

3. บุตรคนกลาง มักไม่ค่อยได้รับความรัก ความสนใจเท่าบุตรคนอื่น พ่อแม่มักปล่อยปะละเลยลูกคนกลาง ซึ่งทำให้บุตรคนกลางมักน้อยเนื้อต่ำใจได้ง่าย

4. บุตรคนสุดท้อง มักมีปัญหาคำปรับตัวทางด้านบุคลิกหลายอย่าง เนื่องจากบางครั้งอาจถูกพี่ๆ บังคับหรือรังแก ซึ่งจะทำให้กลายเป็นคนขี้อาย ข่างวิตกกังวลหรือต่อต้านขัดขืน หรือถ้าเด็กได้รับความรัก ความเอาใจใส่ การตามใจที่มากเกินไป ก็จะทำให้กลายเป็นคนที่ต้องพึ่งพามุคคลอื่น ลังเล ไม่กล้าตัดสินใจแก้ปัญหาต่างๆ ได้

2.3.3 อาชีพและรายได้ของครอบครัว

อาชีพ หมายถึง การทำกิจกรรม การทำงาน การประกอบการที่ไม่เป็น โทษแก่สังคม และมีรายได้ตอบแทน โดยอาศัยแรงงาน ความรู้ ทักษะ อุปกรณ์ เครื่องมือ วิธีการแตกต่างกันไป

อาชีพรับจ้าง หมายถึง อาชีพที่มีผู้อื่นเป็นเจ้าของกิจการ โดยตัวเองเป็นผู้รับจ้างทำงานให้ และได้รับค่าตอบแทนเป็นค่าจ้าง หรือเงินเดือน อาชีพรับจ้างประกอบด้วย บุคคล 2 ฝ่าย ซึ่งได้ตกลงว่าจ้างกัน บุคคลฝ่ายแรกเรียกว่า "นายจ้าง" หรือผู้ว่าจ้าง บุคคลฝ่ายหลังเรียกว่า "ลูกจ้าง" หรือผู้รับจ้าง มีค่าตอบแทนที่ผู้ว่าจ้างจะต้องจ่ายให้แก่ผู้รับจ้างเรียกว่า "ค่าจ้าง" การประกอบอาชีพรับจ้าง โดยทั่วไปมีลักษณะ เป็นการรับจ้างทำงานในสถานประกอบการหรือโรงงาน เป็นการรับจ้างในลักษณะการขายแรงงาน โดยได้รับค่าตอบแทนเป็นเงินเดือน หรือค่าตอบแทนที่คิดตามชิ้นงานที่ทำได้ อัตราค่าจ้างขึ้นอยู่กับข้อกำหนดของเจ้าของสถานประกอบการ หรือนายจ้างการทำงานผู้รับจ้างจะทำอยู่ภายในโรงงาน

ตามเวลาที่นายจ้างกำหนด การประกอบอาชีพรับจ้างในลักษณะนี้มีข้อดีคือ ไม่ต้องเสี่ยงกับการลงทุน เพราะลูกจ้างจะใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ที่นายจ้างจัดไว้ให้ทำงานตามที่นายจ้างกำหนด แต่มีข้อเสีย คือ มักจะเป็นงานที่ทำซ้ำ ๆ เหมือนกันทุกวัน และต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบของนายจ้าง

อาชีพรับราชการ หมายถึง บุคคลซึ่งทำงานอยู่ภายในระบบราชการหรือรัฐการ แล้วแต่กรณี ส่วนองค์กรที่บุคคลดังกล่าวปฏิบัติงานอยู่นั้นเรียก "ส่วนราชการ" หรือ "ส่วนรัฐการ อาทิเช่น ข้าราชการครู ข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย ตุลาการ อัยการ ตำรวจ ข้าราชการรัฐสภา ทหาร ข้าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นอาชีพค้าขาย เป็นการประกอบอาชีพที่เป็นการแลกเปลี่ยนระหว่างสินค้ากับเงิน ส่วนใหญ่จะมีลักษณะเป็นการซื้อมาและขายไป ผู้ประกอบอาชีพค้าขาย จึงจัดเป็นคนกลาง ซึ่งทำหน้าที่ซื้อสินค้าจากผู้ผลิตและนำมาขายต่อให้แก่ผู้บริโภค ประกอบด้วยการค้าส่งและการค้าปลีก โดยอาจจัดจำหน่าย ในรูปของการขายตรงหรือขายอ้อม

อาชีพเกษตรกรรม ถือว่าเป็นอาชีพหลัก และเป็นอาชีพสำคัญของประเทศ ปัจจุบันประชากรของไทยไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ยังประกอบอาชีพนี้อยู่ อาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพเกี่ยวเนื่องกับการผลิต และการจัดจำหน่ายสินค้าและ บริการทางด้านเกษตรซึ่งผลผลิตทางการเกษตรนอกจากใช้ในการบริโภค เป็นส่วนใหญ่แล้วยังใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตทางอุตสาหกรรมอีกด้วย อาชีพเกษตรกรรม ได้แก่ การทำนา ทำไร่ ทำสวน เลี้ยงสัตว์ ฯลฯ

รายได้ของครอบครัว หมายถึง รายได้รวมของบุคคลในครอบครัวที่ได้รับ โดยเฉลี่ยต่อเดือนของกลุ่มสมรสซึ่งหมายถึงบิดาและมารดา รวมกัน หรือของผู้ปกครองหรืออาจหมายถึงผู้อุปการะเลี้ยงดูนักศึกษาในปัจจุบัน

2.3.4 ลักษณะของครอบครัว

ลักษณะครอบครัว มีการแบ่งลักษณะของครอบครัวออกเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้คือ ครอบครัวเดี่ยว หมายถึง ครอบครัวที่มีเฉพาะบิดามารดา และบุตรที่ยังเป็นโสดอยู่ด้วยกัน ครอบครัวขยาย หมายถึง ครอบครัวที่มีบิดามารดา บุตร และญาติๆ เช่น ปู่ย่า ตายาย ลุงป้า น้าอา อาศัยอยู่ร่วมบ้านเดียวกัน รูปแบบครอบครัวที่ส่งผลต่อการปรับตัวของวัยรุ่น (อ้างอิงใน http://www.ncs-counseling.com/mental_health/Family-Type-Tha/Family-Type-and-Adolescent.asp) เป็นเวลาหลายปีมาแล้ว ที่นักวิจัยมากมายได้เปรียบเทียบพฤติกรรมและการปรับตัวของเด็กๆ ที่อาศัยอยู่กับครอบครัวที่มีพ่อเลี้ยงหรือแม่เลี้ยงหรือครอบครัวที่สอง กับเด็กที่อยู่กับครอบครัวพ่อแม่เดิมมาตั้งแต่ต้น ซึ่งครอบครัวทั้งสองแบบนี้ มีลักษณะที่แตกต่างกัน ถึงแม้ว่าจะมีข้อมูลทางสถิติที่สำคัญๆ รายงานว่า มีความแตกต่างหลายอย่างที่ถือว่าเป็นเรื่องปกติ แต่อีกส่วนหนึ่งของการศึกษาก็ได้แสดงให้เห็นว่าความแตกต่างนั้นได้ส่งผลต่อเด็กโดยมีข้อมูลหลักฐานยืนยันว่า เด็กที่อยู่ในครอบครัวที่

สองหรือครอบครัวที่มีพ่อเลี้ยงหรือแม่เลี้ยงนั้นส่วนใหญ่ มักจะเป็นเด็กที่เสียเปรียบและขาดโอกาส เพราะความสัมพันธ์ระหว่างเขากับพ่อเลี้ยงแม่เลี้ยง ไม่ค่อยจะมีความใกล้ชิดสนิทสนม และมักเกิดความขัดแย้งที่รุนแรง มากกว่าการมีความสัมพันธ์ที่เป็นปกติระหว่างเด็กกับผู้ปกครองแบบทั่ว ๆ ไป (Furstenburg, 1987; Ganong & Coleman, 1987) ส่วนในอีกด้านหนึ่งก็มีข้อมูลการศึกษา เพื่อชี้ให้เห็นความสำคัญในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่เกิดขึ้นภายในครอบครัวที่สอง (stepfamily) ซึ่งในที่นี้หมายถึงการทำอะไรที่จะให้ทั้งสองฝ่ายคือ พ่อเลี้ยงแม่เลี้ยงและลูกเลี้ยงสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างปกติสุข และทำอะไรที่จะให้เด็กที่กำลังเข้าสู่สังคมวัยรุ่นนั้นมีสภาพจิตใจที่สมบูรณ์ดีได้ (Acock & Demo, 1994; Hetherington & Jodl, 1994) มีผลการศึกษา ที่ได้เปรียบเทียบให้เห็นความสัมพันธ์ภายในครอบครัวและความเป็นอยู่ที่ดีของครอบครัว หลากๆรูปแบบ เมื่อครอบครัวใดครอบครัวหนึ่งจะต้องมาถึงจุดแตกหัก (หรือแม่แต่ก่อนนั้นก็ตาม)คงจะเป็นการดีไม่น้อยถ้าหากพ่อแม่จะคำนึงถึงลูก ๆ กล่าวว่าจะกลายเป็นเด็กที่ขาดโอกาส หากได้เข้าไปอาศัยอยู่กับครอบครัวที่สอง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในจำนวนบรรดาพ่อแม่ที่หย่าร้างทั้งหมดต่างก็มีแผนที่จะแต่งงานใหม่ทั้งสิ้น และจะต้องสร้างครอบครัวที่สองขึ้นมา ข้อมูลต่อไปนี้จะช่วยให้เราทราบถึงปัจจัยต่างๆที่ทำให้เด็กตกอยู่ในภาวะที่ล่อแหลมต่อการเกิดปัญหาในอนาคต ซึ่งเราต้องป้องกันและช่วยเหลือพวกเขา โดยได้เปิดเผยลักษณะต่างๆของครอบครัว ในแต่ละแบบ เช่น ระดับความสำคัญของการทำหน้าที่ของพ่อแม่ที่ดี ความไม่ลงรอยกันในการดำเนินชีวิตคู่ของพ่อแม่ และความขัดแย้งระหว่างพ่อแม่กับบรรดาลูกๆที่เป็นวัยรุ่น

จากผลการวิเคราะห์เราได้พบรูปแบบที่เหมือนกัน กล่าวคือ เหล่าวัยรุ่นทั้งหลายที่อยู่กับครอบครัวที่มีพ่อแม่ดั้งเดิมมาตลอดนั้น จะไม่ค่อยมีปัญหาเกี่ยวกับการเรียนและการปรับตัวเข้ากับสังคม (เช่น สามารถเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ และ ปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ที่ยู่ยากได้ เป็นคนร่าเริงอยู่ตลอดเวลา เชื่อฟังผู้ใหญ่ ปรับตัวเข้ากับคนอื่นได้ดี และมีความรับผิดชอบสูง) ส่วนวัยรุ่นที่พ่อแม่หย่าร้าง หรือแต่งงานใหม่ ต่างก็ประสบกับปัญหาต่าง ๆ มากมาย ซึ่งตรงกันข้ามกับวัยรุ่นที่อยู่กับครอบครัวดั้งเดิมมาแต่ต้น แม้ว่าจะพยายามมองว่าความแตกต่างนี้จะมีไม่มากก็ตาม ส่วนวัยรุ่นที่มารดาครองความเป็นหม้ายมาตลอดโดยทั่วไปการปรับตัวจะอยู่ในระดับกลางๆ สิ่งที่สำคัญคือ ปัจจัยที่มีผลต่อระหว่าง รูปแบบของครอบครัวนั้นนอกจากการแสดงให้เห็นความแตกต่างอย่างชัดเจนแล้วยังมีข้อมูลด้านอื่นๆอีก คือ บรรดาวัยรุ่นมากมายทั้งที่อยู่ในครอบครัวที่พ่อแม่หย่าร้าง และที่อยู่ในครอบครัวที่สอง (Stepfamily) ต่างก็ได้รับบาดเจ็บที่เจ็บปวดไปตาม ๆ กัน เพราะพบว่าวัยรุ่นเหล่านี้จะมีประสบการณ์การไม่ลงรอยกันระหว่างวัยรุ่นกับแม่ซึ่งมีสถิติอยู่ในระดับที่สูงมากที่สุด ส่วนการที่แม่ให้เวลาพูดคุยและเป็นที่ยอมรับกับลูกวัยรุ่นอย่างที่เราควรจะเป็นจะอยู่ในระดับที่ต่ำสุดและการปรับตัวเข้ากับสังคมและโลกภายนอกก็อยู่ในระดับต่ำสุดเช่นกัน

วัยรุ่นส่วนมากที่มาจากครอบครัวพ่อแม่หย่าร้าง การเรียนก็มักจะมีเกรดเฉลี่ยที่ต่ำมาก อะไรเป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้วัยรุ่นที่ประสบกับครอบครัวพ่อแม่หย่าร้างแล้วมีคุณภาพชีวิตที่มีระดับต่ำ

กว่าปกติ จากการค้นคว้าวิธีการเพื่อช่วยเหลือเด็กวัยรุ่นเหล่านี้ได้สอดคล้องอย่างยิ่งกับผลการศึกษาที่ว่าด้วยเรื่อง ความขัดแย้งภายในครอบครัว ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญของปัญหา ความขัดแย้งนี้จะมีทั้งการที่วัยรุ่นไม่ลงรอยกับพ่อแม่ซึ่งจะมีบ่อย ๆ การกล่าวจาจาบจ้วงล่วงเกินต่อพ่อแม่ และความขัดแย้งกันเองระหว่างแม่กับพ่อ รวมทั้งการไม่เอื้ออาทรต่อกันและกัน ซึ่งส่งผลกระทบต่อโดยตรงต่อชีวิตของวัยรุ่นและยังมีวัยรุ่นอีกมากมายในครอบครัวหย่าร้างและในครอบครัวที่ 2 ที่มีความรู้สึกถึงความขัดแย้งในครอบครัวถือเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตของเขา วัยรุ่นเหล่านี้จะรู้สึกเจ็บปวดทรมานเมื่อหวนคิดถึงประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เป็นความขัดแย้งในครอบครัว ก่อนที่พ่อแม่ของเขาจะแยกทางกัน เช่น ความขัดแย้งที่มีเป็นประจำในชีวิตสมรส การคุกคามสิทธิของกันและกันระหว่างคู่สมรส ความไม่เสมอต้นเสมอปลายของการทำหน้าที่พ่อแม่ การข่มขู่ระคอกใส่ลูก ๆ ซึ่งปัญหาเหล่านี้ได้เป็นส่วนเสริมการตัดสินใจให้เกิดการหย่าร้าง และการเกิดปฏิสัมพันธ์ต่อกันระหว่างพ่อและแม่ วัยรุ่นเองก็ได้ถูกดึงเข้ามามีส่วนร่วมในความขัดแย้งต่าง ๆ เหล่านั้น โดยจะถูกพ่อแม่ดึงให้อยู่ข้างใดข้างหนึ่ง และเขาจำเป็นต้องเลือกว่าจะอยู่ฝ่ายไหน หรือพยายามที่จะคงความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดทั้งคู่ และเผชิญกับปัญหาความขัดแย้งอย่างนี้เรื่อยไป เราต่างก็ทราบดีว่าความขัดแย้งต่าง ๆ ในครอบครัวเป็นเรื่องที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้แต่เราสามารถปรับตัวเพื่อยอมรับกันและกันได้ ความขัดแย้งนี้เองที่เปิดโอกาสให้สมาชิกในครอบครัวได้แสดงความรู้สึกของตนออกมา ทำให้ได้เรียนรู้จักกันและกันมากขึ้น และรื้อฟื้นความสัมพันธ์ที่ดีขึ้นมา แต่ความเป็นจริงก็คือ ครอบครัวไม่ค่อยให้ความสำคัญในเรื่องนี้ จึงมักเกิดความขัดแย้งในครอบครัวบ่อย ๆ และทวีความรุนแรงมากขึ้น ทำให้บรรดาลูก ๆ วัยรุ่นต้องได้รับความเจ็บปวด บรรดาวัยรุ่นที่มีความสุขและมีปัจจัยเกื้อหนุนที่ดีในครอบครัวทั้งสองนั้น การปรับตัวค่อนข้างจะดีกว่าวัยรุ่นที่ถูกความขัดแย้งครอบงำในครอบครัวแรก และเราก็รู้ว่าช่วงวัยรุ่นเป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อ ที่เขาจะต้องทำกิจกรรมนอกบ้านโดยเฉพาะอย่างยิ่งอิทธิพลของเพื่อน ๆ และโรงเรียน จะเพิ่มความสำคัญขึ้นเรื่อย ๆ และสิ่งเหล่านี้ได้กินเวลา ความสนใจ และพลังงานส่วนใหญ่ของวัยรุ่นทั้งหลายไป ผลการวิจัยในหลายๆชิ้นได้เสนอว่า ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวยังคงเป็นปัจจัยหลักที่สำคัญต่อชีวิตในช่วงวัยรุ่น วัยรุ่นจำนวนมากต้องการการเอาใจใส่จากพ่อแม่มากกว่าปกติ ต้องการคำแนะนำปรึกษาเรื่องการดำเนินชีวิตในแต่ละวันมากขึ้นเพื่อการตัดสินใจที่ถูกต้อง บรรดาพ่อแม่ (รวมถึงพ่อเลี้ยงแม่เลี้ยง) จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องฟังเขา วัยรุ่นหลายคนบอกว่า พ่อแม่มักพูดเพียงฝ่ายเดียว ชอบสร้างกฎระเบียบและให้ฟังคำสั่งสอนต่างๆมากมาย แต่ไม่ได้ฟังเลยว่าเขาต้องการพูดอะไรและไม่ยอมพยายามเข้าใจความรู้สึกของเขาด้วย

วัยรุ่นทั้งหลายต้องการจะใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับเพื่อนซึ่งเป็นลักษณะของพัฒนาการในวัยนี้ที่เขาต้องการเพื่อนมากเป็นพิเศษ พ่อแม่จะต้องเข้าใจและไม่รู้สึกเหมือนกับว่า ตนมีอำนาจในฐานะผู้ปกครองจะทำอะไรก็ได้ ซึ่งถือว่าไม่ให้ความสำคัญกับคนในครอบครัว ความคงเส้นคงวาและการใช้เวลาอยู่ร่วมกันจะช่วยบรรดาวัยรุ่นให้รู้สึกอบอุ่นและปลอดภัย ค้นพบความเป็นตัวเองและมีความสุขในชีวิตวัย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นฤมล สมศรี (2539 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ระหว่างสุขภาพจิตกับปัญหาการปรับตัวของนิสิตปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีการศึกษา 2538 โดยการวิจัยในครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง สุขภาพจิตกับปัญหาการปรับตัวของนิสิตปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีการศึกษา 2538 กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นิสิตปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวร จำนวน 286 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น Stratified Random Sampling เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบวัดสุขภาพจิต เอชซีแอล - 90 (SCL - 90) และแบบสอบถามปัญหาการปรับตัว วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที่ วิเคราะห์ความแปรปรวนทิศทางเดียว และหาค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์แบบ Contingency coefficient วิเคราะห์ข้อมูลโดย ใช้โปรแกรม SPSS ผลการวิจัยพบว่า 1. นิสิตปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีการศึกษา 2538 มีสุขภาพจิตอยู่ในระดับปกติ ทุกกลุ่มอาการ 2. สุขภาพจิตของนิสิตชายกับนิสิตหญิง พบว่า ไม่มีความ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 3. สุขภาพจิตของนิสิตที่เรียนคณะต่างกัน พบว่า มีความ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ใน 7 กลุ่มอาการ ได้แก่ ความรู้สึกผิดปกติทางร่างกาย การย้ำคิดย้ำทำ ความรู้สึก ไม่ชอบติดต่อกับคนอื่น ความวิตกกังวล ความโกรธแค้นเป็นปรปักษ์ ความกลัวโดยไม่มีเหตุผลและโรคจิต 4. นิสิตปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวร โดยทั่วไป ประสบปัญหาการปรับตัวมากที่สุด ในด้านการปรับตัวทางการเรียน รองลงมาคือ ด้านหลักสูตรและการสอน 5. สุขภาพจิตของนิสิตปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวร มีความสัมพันธ์กับปัญหาการปรับตัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ขึ้นไปใน 7 กลุ่มอาการ ได้แก่ ความรู้สึกผิดปกติทางร่างกาย การย้ำคิดย้ำทำ ความซึมเศร้า ความวิตกกังวล ความโกรธแค้น เป็นปรปักษ์ ความคิดชอบระแวง และโรคจิต

ชาติชาย มั่นสมัคร (2542 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การปรับตัวของนักศึกษาโครงการพิเศษภาคสมทบ คณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง โดยมีจุดมุ่งหมายในการวิจัยในครั้งนี้เพื่อศึกษาการปรับตัวของนักศึกษาโครงการพิเศษภาคสมทบ และเปรียบเทียบการปรับตัวของนักศึกษาตามตัวแปรด้านส่วนตัว และตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาโครงการสมทบพิเศษ คณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ประจำปีการศึกษา 2541 จำนวน 178 คน เป็นนักศึกษาชาย 96 คน และนักศึกษาหญิง 82 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามการปรับตัว สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ t-test และ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทิศทางเดียว (One Way Analysis of Variance) ผลการศึกษามีดังนี้

1. การปรับตัวของนักศึกษา เมื่อจำแนกตามเพศ ชั้นปี สถานภาพสมรสของบิดามารดา และฐานะทางเศรษฐกิจของบิดามารดา มีการปรับตัวอยู่ในระดับพอใช้ ส่วนนักศึกษาที่มีค่าใช้จ่ายระดับ

ปานกลาง (3,001 – 5,000 บาทต่อเดือน) และสูง (มากกว่า 5,001 บาทต่อเดือน) มีการปรับตัวอยู่ในระดับดี

2. นักศึกษาเพศชายและเพศหญิง มีการปรับตัวไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. นักศึกษาที่จำแนกตามนิสัยทางการเรียน ค่าใช้จ่าย ลักษณะมุ่งอนาคต มีการปรับตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนักศึกษาที่มีชั้นปีต่างกันมีการปรับตัวไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมโภชน์ ถิ่นปรุ และคณะ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การปรับตัวของนักศึกษา ระดับอุดมศึกษาในภาวะวิกฤติเศรษฐกิจ : ศึกษาเฉพาะกรณีมหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยการวิจัยในครั้งนี้การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1).การปรับตัวของนักศึกษาในด้านการเรียน ด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจในภาวะวิกฤติเศรษฐกิจ 2).ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปรับตัวของนักศึกษาในด้านการเรียน ด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจในภาวะวิกฤติเศรษฐกิจ กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ระดับปริญญาตรี ภาคปกติ ที่เข้าศึกษาระหว่างปีการศึกษา 2539-2542 และกำลังศึกษาในปีการศึกษา 2542 จำนวน 387 คน ซึ่งเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยแบบแบ่งชั้นสองขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test one-way ANOVA และ MCA ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นปรับตัวต่อภาวะวิกฤติเศรษฐกิจ โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปรับตัวของนักศึกษาในภาวะวิกฤติเศรษฐกิจ คือ เพศ สาขาวิชา อาชีพบิดามารดา จำนวนสมาชิกในครอบครัว ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว การสนับสนุนทางสังคม และการรับรู้ผลกระทบจากภาวะวิกฤติเศรษฐกิจของครอบครัว เมื่อวิเคราะห์การจำแนกพบพบว่า ตัวแปรอิสระทุกตัวสามารถอธิบายการผันแปรของตัวแปรตามได้ ร้อยละ 72.9

สถิตาพร คำสด (2546 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยการวิจัยในครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบพฤติกรรมการมีวินัยในตนเอง ของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความเป็นผู้นำ ความอดทน และความซื่อสัตย์ จำแนกตามเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สาขาวิชา การมีส่วนร่วมในกิจกรรมนิสิต การทำงานเพื่อหารายได้พิเศษ และลักษณะการอบรมเลี้ยงดู กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นิสิตระดับปริญญาตรี จากคณะต่างๆ ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 379 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 60 ข้อสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ ผลการวิจัยพบว่า

1. นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองโดยรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตมีพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองด้านความรับผิดชอบ และความเชื่อมั่นในตนเอง อยู่ในระดับปานกลาง และมีพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองด้านความเป็นผู้นำ ความอดทน และความซื่อสัตย์ อยู่ในระดับสูง
2. นิสิตชายและนิสิตหญิงมีพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตชายและนิสิตหญิงมีพฤติกรรมความมีวินัยในตนเอง ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง และความเป็นผู้นำแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตมีพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองด้านความรับผิดชอบ ความเป็นผู้นำ ความอดทน และความซื่อสัตย์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. นิสิตที่ศึกษาอยู่ในสาขาวิชาที่ต่างกัน มีพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตมีพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองด้านความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความเป็นผู้นำ ความอดทนและความซื่อสัตย์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
5. นิสิตที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมนิสิตต่างกัน มีพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตมีพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองด้านความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความเป็นผู้นำความอดทน และความซื่อสัตย์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
6. นิสิตที่ทำงานเพื่อหารายได้พิเศษต่างกัน มีพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตมีพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองด้านความเชื่อมั่นในตนเอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
7. นิสิตที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูที่ต่างกัน มีพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตมีพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองด้านความรับผิดชอบ ความเป็นผู้นำ ความอดทน และความซื่อสัตย์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พระเจริญพงษ์ รมมทิโป (วิชัย) และ พระเรวัฒน์ ชยากโร (จันทวงศ์) (2550 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การปรับตัวทางสังคมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี โดยการวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษาพฤติกรรมการปรับตัวทางสังคม ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี จำนวน 622 คน ที่มีลำดับการเกิด มีสถานภาพทางครอบครัวต่างกัน ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกัน ครอบครัวมีรายได้ต่างกัน

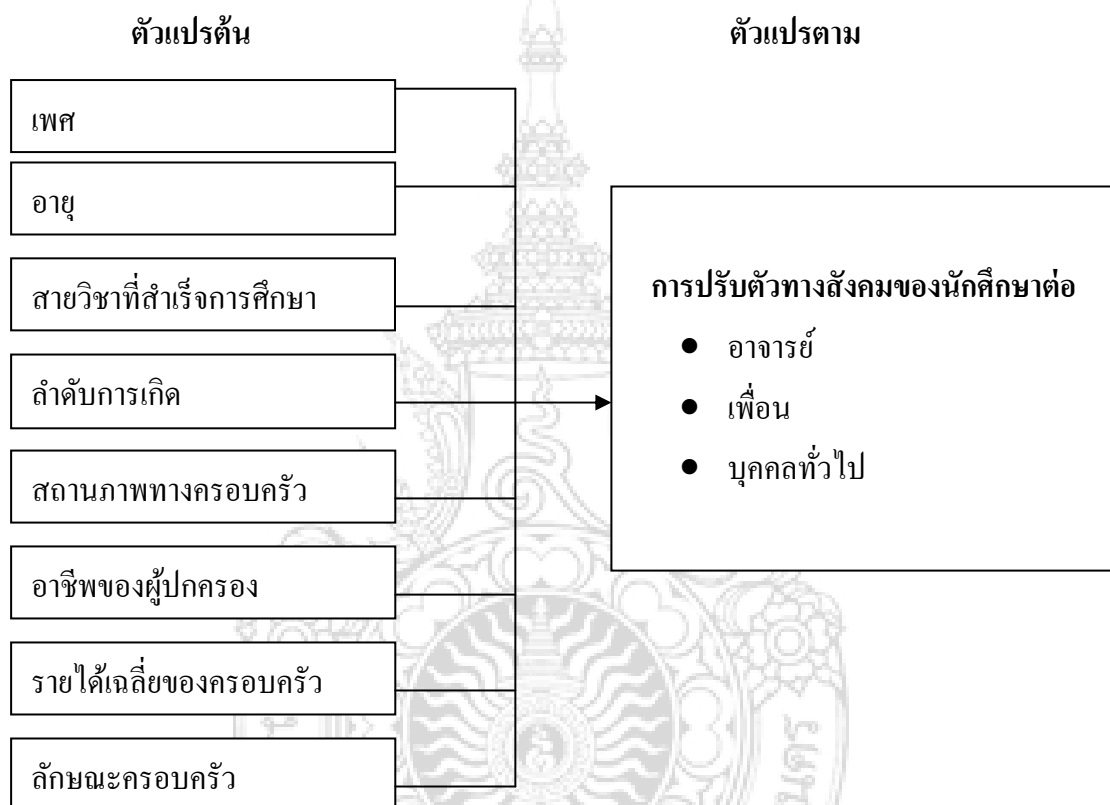
และมีลักษณะครอบครัวต่างกัน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 234 คน ได้มาโดยบังเอิญที่มีผลต่อกับตารางของ Krejcie & Morgan เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามพฤติกรรมกรรมการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนที่มีต่อครู ต่อเพื่อน และต่อบุคคลทั่วไป มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ 0.73 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t - test และ F - test

ผลการวิจัย

1. นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี มีพฤติกรรมกรรมการปรับตัวทางสังคมที่มีต่อครู ต่อเพื่อน และต่อบุคคลทั่วไป อยู่ในระดับปานกลาง ($X = 2.20, 2.13$ และ 2.16 ตามลำดับ)
2. นักเรียนที่มีลำดับการเกิดต่างกัน ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกัน ครอบครัวมีรายได้ต่างกัน มีพฤติกรรมกรรมการปรับตัวทางสังคมต่อครู ต่อเพื่อน และต่อบุคคลทั่วไปไม่แตกต่างกัน
3. นักเรียนที่พ่อหรือแม่เสียชีวิต มีพฤติกรรมกรรมการปรับตัวทางสังคมต่อครูแตกต่างกับนักเรียนที่พ่อแม่หย่าร้างกันและแตกต่างกับนักเรียนที่พ่อแม่อยู่ร่วมกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยนักเรียนที่พ่อหรือแม่เสียชีวิตมีพฤติกรรมกรรมการปรับตัวทางสังคมต่อครูดีกว่านักเรียนที่พ่อแม่หย่าร้างกันและดีกว่านักเรียนที่พ่อแม่อยู่ร่วมกัน ($X = 2.30 : 2.28$ และ 2.17) ส่วนพฤติกรรมกรรมการปรับตัวทางสังคมต่อเพื่อนและต่อบุคคลทั่วไป ไม่แตกต่างกัน
4. นักเรียนที่อยู่ในครอบครัวขยาย มีพฤติกรรมกรรมการปรับตัวทางสังคมต่อบุคคลทั่วไปแตกต่างกับนักเรียนที่อยู่ในครอบครัวเดี่ยวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยนักเรียนที่อยู่ในครอบครัวขยายมีพฤติกรรมกรรมการปรับตัวทางสังคมต่อบุคคลทั่วไปดีกว่านักเรียนที่อยู่ในครอบครัวเดี่ยว ($X = 2.19 : 2.14$) ส่วนพฤติกรรมกรรมการปรับตัวทางสังคมต่อครูและต่อเพื่อน ไม่แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมการปรับตัวทางสังคมที่มีต่ออาจารย์ เพื่อน และบุคคลทั่วไป ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครที่กำลังศึกษาในหลักสูตร ครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต หลักสูตร 5 ปี โดยจำแนกตัวแปรอิสระ ตาม เพศ อายุ สายวิชาที่สำเร็จการศึกษา ลำดับการเกิด สถานภาพทางครอบครัว อาชีพของผู้ปกครอง รายได้เฉลี่ยของครอบครัว และลักษณะครอบครัว และ ตัวแปรตามในการปรับตัวทางสังคม แบ่งได้ดังนี้ การปรับตัวทางสังคมของนักศึกษาต่ออาจารย์ เพื่อน และบุคคลทั่วไป

ตัวแปรต้น ประกอบด้วย

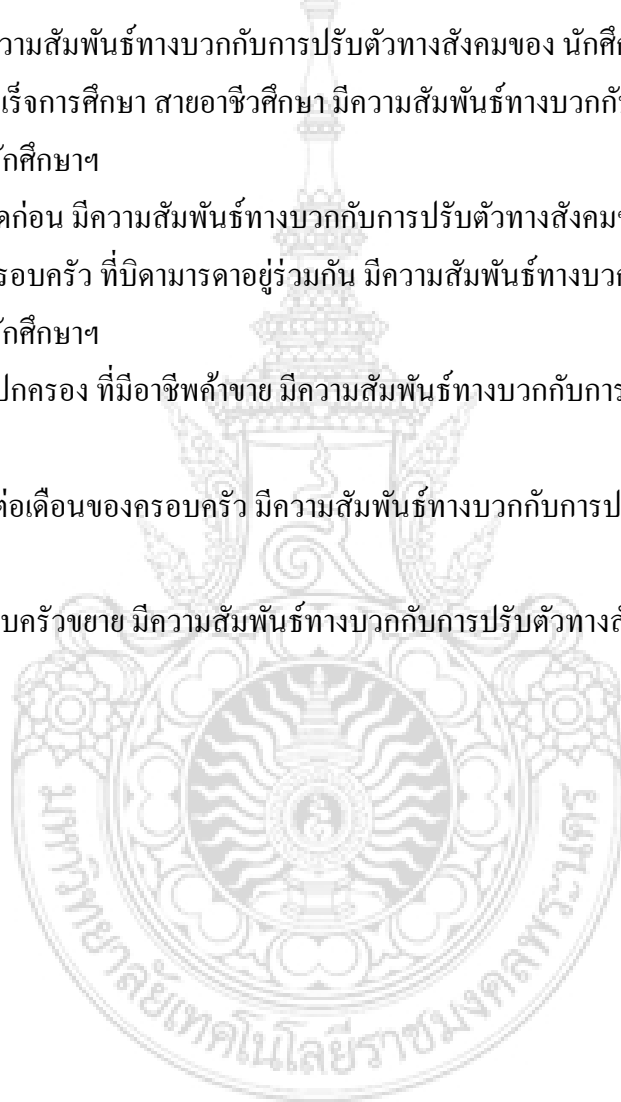
1. เพศ
2. อายุ
3. สายวิชาที่สำเร็จการศึกษา
4. ลำดับการเกิด
5. สถานภาพครอบครัว
6. อาชีพของผู้ปกครอง
7. รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว
8. ลักษณะครอบครัว

ตัวแปรตาม ได้แก่ การปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา ประกอบด้วย

- อาจารย์
- เพื่อน
- บุคคลทั่วไป

สมมุติฐานในการวิจัย

1. เพศหญิง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวทางสังคมของ นักศึกษาฯ
2. อายุน้อย มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวทางสังคมของ นักศึกษาฯ
3. สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา สาขาอาชีพศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวทางสังคมของ นักศึกษาฯ
4. ลำดับการเกิดก่อน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวทางสังคมของ นักศึกษาฯ
5. สถานภาพครอบครัว ที่บิดามารดาอยู่ร่วมกัน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวทางสังคมของ นักศึกษาฯ
6. อาชีพของผู้ปกครอง ที่มีอาชีพค้าขาย มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวทางสังคมของ นักศึกษาฯ
7. รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวทางสังคมของ นักศึกษาฯ
8. ลักษณะครอบครัวขยาย มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวทางสังคมของ นักศึกษาฯ

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมุ่งศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) ของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

วิธีวิจัย

เป็นวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมุ่งศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี)

ประชากร

ได้แก่ นักศึกษาของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร จาก 3 สาขาวิชา จำนวน 1 กลุ่ม คือ กลุ่มภาคปกติ หลักสูตร 5 ปี มีดังนี้

กลุ่มภาคปกติ สาขาวิชา

1. วิศวกรรมเครื่องกล	จำนวน	126	คน
2. วิศวกรรมไฟฟ้า	จำนวน	123	คน
3. วิศวกรรมโยธา	จำนวน	39	คน

กลุ่มตัวอย่าง

ได้แก่จำนวนนักศึกษาของสาขาวิชาทั้ง 3 สาขาวิชา ที่เรียนภาคปกติ จากจำนวน 288 คน

ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

นักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร จาก 3 สาขาวิชา จำนวน 1 กลุ่ม คือกลุ่มภาคปกติ หลักสูตร 5 ปี โดยใช้การสุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางของเครจซี่ และมอร์แกน(Krejcie and Morgan)

วิธีการสุ่มตัวอย่าง

1. เลือกกลุ่มตัวอย่างที่มาจาก 3 สาขาวิชา นักศึกษาภาคปกติ โดยใช้การสุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางของเครจซี่ และมอร์แกน(Krejcie and Morgan)

2. ทำการสุ่มตัวอย่าง กลุ่มนักศึกษา ภาคปกติ แบบแบ่งชั้นตามแขนงวิชาต่างๆ โดยใช้ตารางของ เครจซี่ และมอร์แกน(Krejcie and Morgan)
- 3.กลุ่มตัวอย่างที่ได้ มีจำนวนทั้งสิ้น 167 คน (และสำหรับการTry out 40 คน)
4. การกำหนดประชากร :

กลุ่มตัวอย่าง ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเป็นชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยการจัดแบ่งประชากรเป็นกลุ่มหรือชั้นย่อยๆก่อน ทำการแบ่งชั้นในแต่ละสาขาวิชาทั้ง 3 สาขาวิชา และหลังจากนั้นจึงทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) จากกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 สาขาวิชา

ขนาดกลุ่มตัวอย่าง : ตารางสำเร็จรูป เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan)

วิธีการสุ่มตัวอย่าง

1. เลือกกลุ่มตัวอย่างที่มาจาก 3 สาขาวิชา นักศึกษาภาคปกติ โดยใช้การสุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan)
2. ทำการสุ่มตัวอย่าง กลุ่มนักศึกษา แบบแบ่งชั้นตามสาขาวิชาต่างๆ โดยใช้ตารางของ เครจซี่และมอร์แกน
3. กลุ่มตัวอย่างที่ได้ มีจำนวนทั้งสิ้น 167 คน ดังรายละเอียดต่อไปนี้
4. แจกแบบสอบถาม โดยทำการแจกจำนวนทั้งหมด 167 ชุด เก็บได้ 167 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด

พื้นที่วิจัย

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร จาก 3 สาขาวิชา โดยประกอบด้วยสาขาวิชา วิศวกรรมเครื่องกล วิศวกรรมไฟฟ้า และวิศวกรรมโยธา จากนักศึกษา กลุ่มภาคปกติ ปีการศึกษา 2552

เครื่องมือที่ใช้ในการที่ใช้ในการวัด

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) ได้แก่ แบบสอบถาม ปัจจัยที่มีผลต่อการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) เพื่อให้ได้ข้อมูลปัญหาและความต้องการของนักศึกษาของแต่ละบุคคลของกลุ่มประชากร โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 ด้านข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ด้านที่เกี่ยวกับ ปัจจัยที่มีผลต่อการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา

การวัดตัวแปร

การวิจัยในครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษาจาก งานทะเบียน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม โดยดำเนินการและรวบรวมดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎีการปรับตัว และวิธีการสร้างเครื่องมือการวิจัย จากเอกสารที่เกี่ยวข้อง บทความ ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ ปัจจัยที่มีผลต่อการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี)

2. กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย

3. การประเมินผล ก่อนการแจกแบบสอบถามและประเมินผล ปัจจัยที่มีผลต่อการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี)

เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แม่นยำ ได้ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (content validity) โดยผ่านผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน หลังผ่านการตรวจสอบแล้ว ผู้วิจัยได้นำมาปรับปรุงแก้ไขตามแนวทางที่ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนะ

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 ชุด และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เพื่อ Tryout

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 167 ชุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีเก็บข้อมูล

ปัจจัยที่มีผลต่อการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

1. เสาะหาความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับ ปัจจัยที่มีผลต่อการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัย

2. เตรียมความรู้ในด้านระเบียบวิธีการวิจัย เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการวิจัยเชิงสำรวจ โดยศึกษาค้นคว้าจากงานวิจัยที่ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงสำรวจ

3. สร้างเครื่องมือการวิจัย รวมทั้งศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องในการวิจัย โดยให้ผู้เชี่ยวชาญช่วยตรวจสอบอีกครั้ง

4. ทำการแจกแบบสอบถามแก่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 167 ชุด

5. เมื่อเสร็จสิ้นกระบวนการรับแบบสอบถามคืนแล้ว คณะผู้วิจัยทำการสรุปผล ปัญหาและความต้องการของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการศึกษาของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

ระยะเวลาการเก็บข้อมูล

ปีการศึกษา 2552 ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม – 2 ธันวาคม พ.ศ. 2552

การประมวลผลและการวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีการประมวลผลข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม จะมีขั้นตอนในการจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. นำแบบสอบถามตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

2. นำแบบสอบถามตอนที่ 2 ด้านที่เกี่ยวกับ ปัจจัยที่มีผลต่อการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) ซึ่งเป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มาแจกแจงความถี่ เพื่อคำนวณหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยกำหนดค่าคะแนน ดังนี้

มากที่สุด	หมายถึง	5 คะแนน
มาก	หมายถึง	4 คะแนน
ปานกลาง	หมายถึง	3 คะแนน
น้อย	หมายถึง	2 คะแนน
น้อยที่สุด	หมายถึง	1 คะแนน

จากนั้นนำข้อมูลทั้งหมดมาคำนวณหาค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อ และรายด้านโดยใช้วิธีการแปลผล ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.50 – 5.00	แสดงว่ามีความเหมาะสมมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.50 – 4.49	แสดงว่ามีความเหมาะสมมาก
ค่าเฉลี่ย	2.50 – 3.49	แสดงว่ามีความเหมาะสมปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.50 – 2.49	แสดงว่ามีความเหมาะสมน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.49	แสดงว่ามีความเหมาะสมน้อยที่สุด

3. เปรียบเทียบการจัดการศึกษาของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ที่เพศแตกต่างกัน ทั้งรายด้านและรายข้อ โดยใช้ t-test

4. เปรียบเทียบการจัดการศึกษาของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ที่ชั้นปีแตกต่างกัน ทั้งรายด้านและรายข้อ โดยใช้ F-test

5. เปรียบเทียบการจัดการศึกษาของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ที่อายุแตกต่างกัน ทั้งรายด้านและรายข้อ โดยใช้ F-test

6. เปรียบเทียบการจัดการศึกษาของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ที่สาขาวิชาแตกต่างกัน ทั้งรายด้านและรายข้อ โดยใช้ F-test

จากผลป้จจัยที่มีผลต่อข้อ 3 – 6 มาทดสอบโดยหาค่าที่ (t - test) และค่าเอฟ (F - test) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการของ เชฟเฟ (Scheffe's method)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์การวิจัยในครั้งนี้

1. สถิติพื้นฐาน

- 1.1 ร้อยละ
- 1.2 ค่าเฉลี่ย
- 1.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

- 2.1 หาค่าความตรงเชิงเนื้อหาด้วยวิธีการหาค่าความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ (IOC)
- 2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของคอนบราซ (Cronbach's alpha Coefficient) ที่เรียกว่า สัมประสิทธิ์แอลฟา ซึ่งได้ค่าความเที่ยงของแต่ละตัวแปรดังตารางด้านล่างนี้

การปรับตัวทางสังคมต่ออาจารย์	0.8068
การปรับตัวทางสังคมต่อเพื่อน	0.7850
การปรับตัวทางสังคมต่อบุคคลทั่วไป	0.7188

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ผล

- 3.1 ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ใช้สถิติ t - test
- 3.2 ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง มากกว่า 2 กลุ่ม ใช้สถิติ F - test ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการของ เชฟเฟ (Scheffe's method)

4. วิธีการนำเสนอ

นำเสนอในรูปแบบสถิติ และตาราง รวมทั้งการสรุปผลการวิเคราะห์การวิจัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและอภิปรายผล

ปัจจัยที่มีผลต่อการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) ของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มีวัตถุประสงค์ เพื่อปัจจัยที่มีผลต่อการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) โดยผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เป็นตอนต่างๆ ได้ 3 ตอน รายละเอียดดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป

ตาราง 1 จำนวนร้อยละลักษณะทางประชากรศาสตร์ จำแนกตามเพศ อายุ สาขาวิชาที่สำเร็จก่อนเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ลำดับการเกิด สถานภาพทางครอบครัว อาชีพหลักของผู้ปกครอง รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน และลักษณะครอบครัว

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
หญิง	20	11.98
ชาย	147	88.02
รวม	167	100.00
อายุ		
ต่ำกว่า 21 ปี	63	37.72
มากกว่า 20 ปี ขึ้นไป	104	62.28
รวม	167	100.00
สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา ก่อนเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร		
สายสามัญศึกษา	20	11.98
สายอาชีวศึกษา	146	87.43
การศึกษานอกโรงเรียน	1	0.06
รวม	167	100.00
ลำดับการเกิด		

ลูกคนแรก	70	41.92
ลูกคนกลาง	29	17.37
ลูกคนสุดท้าย	50	29.94
ลูกคนเดียว	18	10.78
รวม	167	100.00
สถานภาพทางครอบครัว		
บิดา-มารดาอยู่ร่วมกัน	129	77.25
บิดา-มารดาหย่าร้างกัน	25	14.97
บิดาหรือมารดาเสียชีวิต	11	6.59
บิดาและมารดาเสียชีวิต	2	1.20
รวม	167	100.00

ตาราง 1 (ต่อ) จำนวนร้อยละลักษณะทางประชากรศาสตร์ จำแนกตามเพศ อายุ สาขาวิชาที่สำเร็จ ก่อนเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ลำดับการเกิด สถานภาพทางครอบครัว อาชีพหลักของผู้ปกครอง รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน และลักษณะครอบครัว

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
อาชีพหลักของผู้ปกครอง		
รับจ้าง	61	36.53
รับราชการ	40	23.95
ค้าขาย	32	19.16
เกษตรกรรม	26	15.57
รัฐวิสาหกิจ	3	1.80
แม่บ้าน	5	2.99
รวม	167	100.00
รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน		
ต่ำกว่า 15,000 บาท	39	23.35
15,000 – 30,000 บาท	34	20.36
มากกว่า 30,000 บาทขึ้นไป	33	19.76
ไม่ระบุ		
รวม	167	100.00

ลักษณะครอบครัว	121	72.46
ครอบครัวเดี่ยว	46	27.54
ครอบครัวขยาย		
รวม	167	100.00

จากตาราง 1 แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 88.02) มีอายุมากกว่า 20 ขึ้นไป (ร้อยละ 62.28) ส่วนใหญ่สำเร็จสายอาชีวศึกษามาก่อนเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร (ร้อยละ 87.43) ส่วนใหญ่เป็นบุตรคนแรก (ร้อยละ 41.92) สถานภาพทางครอบครัว คือบิดา-มารดาอยู่ร่วมกัน (ร้อยละ 77.25) อาชีพหลักของผู้ปกครอง คือรับจ้าง (ร้อยละ 36.53) โดยมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 15,000 บาท (ร้อยละ 36.53) และส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นครอบครัวเดี่ยว (ร้อยละ 72.46)

ตาราง 2 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการปรับตัวทางสังคมต่ออาจารย์ของนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี)

การปรับตัวทางสังคม ต่ออาจารย์	ระดับการปฏิบัติ					\bar{x}	S.D.	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1. ท่านมักส่งงานที่ได้รับมอบหมายล่าช้า	5.39	16.77	44.31	27.54	5.99	2.88	0.94	ปานกลาง
2. ไม่มั่นใจในการถาม-ตอบในชั้นเรียน	2.99	19.76	51.50	21.52	4.19	2.96	0.83	ปานกลาง
3. ไม่ชอบนั่งแถวหน้าในชั้นเรียน	8.38	19.76	47.31	19.76	4.79	3.07	0.96	ปานกลาง
4. ท่านมักโดนอาจารย์ตำหนิพฤติกรรม	3.59	9.58	24.55	40.12	22.16	2.32	1.03	น้อย
5. ท่านไม่มั่นใจเมื่ออาจารย์สั่งงานให้ทำ	1.20	15.57	40.12	31.74	11.38	2.63	0.92	ปานกลาง
รวม						2.77	0.67	ปานกลาง

จากตาราง แสดงให้เห็นว่า การปรับตัวทางสังคมต่ออาจารย์ของนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} =$

2.77) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ไม่ชอบนั่งแถวหน้าในชั้นเรียน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.07$) รองลงมาคือ ไม่มั่นใจในการถาม-ตอบในชั้นเรียน และ มักส่งงานที่ได้รับมอบหมายล่าช้า ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน ($\bar{x} = 2.96$ และ $\bar{x} = 2.88$ ตามลำดับ)

ตาราง 3 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการปรับตัวทางสังคมต่อเพื่อนของนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี)

การปรับตัวทางสังคมต่อเพื่อน	ระดับการปฏิบัติ					\bar{x}	S.D.	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1. ไม่มีเพื่อนสนิทในชั้นเรียน	3.59	2.99	7.19	13.17	50.90	1.91	1.29	น้อย
2. มักถูกเพื่อนปฏิเสธในการร่วมกลุ่มทำงาน	1.80	5.39	16.77	34.13	41.92	1.91	0.98	น้อย
3. ไม่อยากเป็นผู้นำหัวหน้าในกลุ่มเพื่อน	4.79	8.38	49.10	28.74	8.98	2.71	0.91	ปานกลาง
4. เลิกเรียน มักรีบออกนอกโรงเรียนทันที	9.58	10.78	36.53	23.95	19.16	2.68	1.18	ปานกลาง
5. ไม่ค่อยปฏิบัติตามคำสั่งเพื่อน	2.99	12.78	43.71	29.34	11.38	2.66	0.94	ปานกลาง
6. มักรู้สึกว่าการถูกเพื่อนนินทา ใ้ร้าย	3.59	6.59	22.16	40.12	27.54	2.19	1.02	น้อย
รวม						2.34	0.70	น้อย

จากตาราง 3 แสดงให้เห็นว่า การปรับตัวทางสังคมต่อเพื่อนของนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) อยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.34$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ไม่อยากเป็นผู้นำหัวหน้าในกลุ่มเพื่อน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.71$) รองลงมาคือ เลิกเรียน มักรีบออกนอกโรงเรียนทันที และ ไม่ค่อยปฏิบัติตามคำสั่งเพื่อน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน ($\bar{x} = 2.68$ และ $\bar{x} = 2.66$ ตามลำดับ)

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา และปัจจัยที่มีผลต่อการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษานักศึกษา ครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต หลักสูตร 5 ปี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ระหว่างเพศ อายุ สายวิชาที่สำเร็จการศึกษา ลำดับการเกิด สถานภาพทางครอบครัว อาชีพของผู้ปกครอง รายได้เฉลี่ยของครอบครัว และลักษณะครอบครัวที่แตกต่างกัน มีดังนี้

ตาราง 4 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการปรับตัวทางสังคมต่อบุคคลทั่วไปของนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี)

การปรับตัวทางสังคม ต่อบุคคลทั่วไป	ระดับการปฏิบัติ					\bar{x}	S.D.	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1. อึดอัดเมื่อสนทนากับบุคคลไม่รู้จัก	4.19	13.77	37.72	27.54	16.77	2.61	1.05	ปานกลาง
2. ไม่ชอบปฏิบัติตามกฎระเบียบสังคม	2.99	8.38	40.72	25.75	22.16	2.44	1.02	น้อย
3. ไม่พอใจในชีวิตที่ดำรงอยู่ในปัจจุบัน	4.19	5.99	34.13	27.54	28.14	2.31	1.07	น้อย
รวม						2.45	0.83	น้อย

จากตาราง 4 แสดงให้เห็นว่า การปรับตัวทางสังคมต่อบุคคลทั่วไปของนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) อยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.45$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ อึดอัดเมื่อสนทนากับบุคคลไม่รู้จัก ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 3.07$) รองลงมาคือ ไม่ชอบปฏิบัติตามกฎระเบียบสังคม และ ไม่พอใจในชีวิตที่ดำรงอยู่ในปัจจุบันซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยเช่นกัน ($\bar{x} = 2.44$ และ $\bar{x} = 2.31$ ตามลำดับ)

ตาราง 5 สรุปภาพรวม ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี)

การปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี)	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1. ด้านการปรับตัวทางสังคมต่ออาจารย์	2.77	0.67	ปานกลาง
2. ด้านการปรับตัวทางสังคมต่อเพื่อน	2.34	0.70	น้อย
3. ด้านการปรับตัวทางสังคมต่อบุคคลทั่วไป	2.45	0.83	น้อย
รวม	2.71	0.63	ปานกลาง

จากตาราง 5 แสดงให้เห็นว่า การปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) โดยรวมซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.71$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการปรับตัวทางสังคมต่ออาจารย์ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.71$) รองลงมาคือ ด้านการปรับตัวทางสังคมต่อบุคคลทั่วไป และ ด้านการปรับตัวทางสังคมต่อเพื่อน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.45$ และ $\bar{x} = 2.34$ ตามลำดับ)

ตาราง 6 เปรียบเทียบการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษาจำแนกตามเพศ

การปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา	เพศ	N	\bar{x}	S.D	t	ค่า2-Tailed Sig
การปรับตัวทางสังคมต่ออาจารย์	ชาย	20	2.55	1.35	1.720	.087
	หญิง	147	2.93	0.86		
การปรับตัวทางสังคมต่อเพื่อน	ชาย	20	2.11	0.88	1.941	.054
	หญิง	147	2.49	0.81		
การปรับตัวทางสังคมต่อบุคคลทั่วไป	ชาย	20	2.11	0.88	1.941	.054
	หญิง	147	2.49	0.81		
โดยรวม	ชาย	20	2.49	0.75	1.636	.104
	หญิง	147	2.74	0.61		

จากตาราง 6 แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาที่มีเพศแตกต่างกันมีการปรับตัวทางสังคมโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านไม่พบความแตกต่างกัน แสดงว่าเพศไม่มีความสัมพันธ์ต่อการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา

ตาราง 7 เปรียบเทียบการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษาจำแนกตามอายุ

การปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา	อายุ	N	\bar{x}	S.D	t	ค่า 2-Tailed Sig
การปรับตัวทางสังคมต่ออาจารย์	ต่ำกว่า 21 ปี	63	2.86	0.67	1.381	.169
	มากกว่า 20 ปี ขึ้นไป	104	2.71	0.68		
การปรับตัวทางสังคมต่อเพื่อน	ต่ำกว่า 21 ปี	63	2.21	0.67	1.847	.067
	มากกว่า 20 ปี ขึ้นไป	104	2.42	0.72		
การปรับตัวทางสังคมต่อบุคคลทั่วไป	ต่ำกว่า 21 ปี	63	2.34	0.71	1.321	.188
	มากกว่า 20 ปี ขึ้นไป	104	2.51	0.86		
โดยรวม	ต่ำกว่า 21 ปี	63	2.66	0.60	0.770	.443
	มากกว่า 20 ปี ขึ้นไป	104	2.74	0.66		

จากตาราง 7 แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาที่มีอายุแตกต่างกันมีการปรับตัวทางสังคมโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านไม่พบความแตกต่างกัน แสดงว่าอายุไม่มีความสัมพันธ์ต่อการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา

ตาราง 8 เปรียบเทียบการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษาจำแนกตามสายวิชาที่สำเร็จการศึกษา

การปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา	สายวิชาที่สำเร็จการศึกษา	N	\bar{x}	S.D	t	ค่า 2-Tailed Sig
การปรับตัวทางสังคมต่ออาจารย์	สามัญศึกษา	20	2.54	0.55	1.651	.101
	อาชีวศึกษา	146	2.80	0.69		
การปรับตัวทางสังคมต่อเพื่อน	สามัญศึกษา	20	2.04	0.47	2.090*	.038
	อาชีวศึกษา	146	2.39	0.72		
การปรับตัวทางสังคมต่อบุคคลทั่วไป	สามัญศึกษา	20	2.23	0.63	1.320	.189
	อาชีวศึกษา	146	2.49	0.84		
โดยรวม	สามัญศึกษา	20	2.43	0.40	2.150*	.33
	อาชีวศึกษา	146	2.75	0.65		

จากตาราง 8 แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาที่มีสายวิชาที่สำเร็จการศึกษาแตกต่างกันมีการปรับตัวทางสังคมโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสายอาชีวศึกษามีการปรับตัวทางสังคมมากกว่านักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสายสามัญ แสดงว่าสายวิชาที่สำเร็จการศึกษามีความสัมพันธ์ต่อการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการปรับตัวทางสังคมของต่อเพื่อนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสายอาชีวศึกษามีการปรับตัวทางสังคมต่อเพื่อนมากกว่านักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสายสามัญ แสดงว่าสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษามีความสัมพันธ์ต่อการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษาต่อเพื่อน ส่วนด้านอื่นไม่พบความแตกต่างกัน แสดงว่าด้านอื่นๆ ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา

ตาราง 9 เปรียบเทียบการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษาจำแนกตามลักษณะครอบครัว

การปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา	ลักษณะครอบครัว	N	\bar{x}	S.D	t	ค่า 2-Tailed Sig
การปรับตัวทางสังคมต่ออาจารย์	ครอบครัวเดี่ยว	121	2.66	0.65	3.593**	.000
	ครอบครัวขยาย	46	3.06	0.66		
การปรับตัวทางสังคมต่อเพื่อน	ครอบครัวเดี่ยว	121	2.32	0.65	0.539	.591
	ครอบครัวขยาย	46	2.39	0.83		
การปรับตัวทางสังคมต่อบุคคลทั่วไป	ครอบครัวเดี่ยว	121	2.36	0.81	2.135*	.034
	ครอบครัวขยาย	46	2.67	0.84		
โดยรวม	ครอบครัวเดี่ยว	121	2.64	0.58	2.362*	.019
	ครอบครัวขยาย	46	2.90	0.73		

จากตาราง 9 แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาที่มีลักษณะครอบครัวแตกต่างกันมีการปรับตัวทางสังคมโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่มีลักษณะครอบครัวขยายมีการปรับตัวทางสังคมมากกว่านักศึกษาที่มีลักษณะครอบครัวเดี่ยว แสดงว่าลักษณะครอบครัวมีความสัมพันธ์ต่อการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการปรับตัวทางสังคมของต่ออาจารย์แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักศึกษาที่มีลักษณะครอบครัวขยายมีการปรับตัวทางสังคมต่ออาจารย์มากกว่านักศึกษาที่มีลักษณะครอบครัวเดี่ยว แสดงว่าลักษณะครอบครัวมีความสัมพันธ์ต่อการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษาต่ออาจารย์ นอกจากนี้ยังพบว่า ด้านการปรับตัวทางสังคมของต่อบุคคลทั่วไปแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่มีลักษณะครอบครัวขยายมีการปรับตัวทางสังคมต่อบุคคลทั่วไปมากกว่านักศึกษาที่มีลักษณะครอบครัวเดี่ยว แสดงว่าลักษณะครอบครัวมีความสัมพันธ์ต่อการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษาต่อบุคคลทั่วไป ส่วนด้านการปรับตัวทางสังคมของต่อเพื่อนไม่พบความแตกต่างกัน แสดงว่าด้านการปรับตัวทางสังคมของต่อเพื่อน ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา

ตาราง10 เปรียบเทียบการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา จำแนกตามลำดับการเกิด

	แหล่งความแปรปรวน	df	ss	ms	F	Sig.
การปรับตัวทางสังคม ต่ออาจารย์	ระหว่างกลุ่ม	3	1.158	0.386	0.834	.477
	ภายในกลุ่ม	163	75.446	0.463		
	รวม	166	76.604			
การปรับตัวทางสังคม ต่อเพื่อน	ระหว่างกลุ่ม	3	0.390	0.130	0.256	.857
	ภายในกลุ่ม	163	82.760	0.508		
	รวม	166	83.150			
การปรับตัวทางสังคม ต่อบุคคลทั่วไป	ระหว่างกลุ่ม	3	0.647	0.216	0.307	.820
	ภายในกลุ่ม	163	114.513	0.703		
	รวม	166	115.160			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	3	0.157	0.052	0.126	.945
	ภายในกลุ่ม	163	67.655	0.415		
	รวม	166	67.812			

จากตาราง10 แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาที่มีลำดับการเกิดแตกต่างกันมีการปรับตัวทางสังคมโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านไม่พบความแตกต่างกัน แสดงว่าสถานภาพทางครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์ต่อการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา

ตาราง11 เปรียบเทียบการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา จำแนกตามสถานภาพทางครอบครัว

	แหล่งความแปรปรวน	df	ss	ms	F	Sig.
การปรับตัวทางสังคม ต่ออาจารย์	ระหว่างกลุ่ม	3	0.357	0.119	0.255	.858
	ภายในกลุ่ม	163	76.247	0.468		
	รวม	166	76.604			
การปรับตัวทางสังคม ต่อเพื่อน	ระหว่างกลุ่ม	3	1.233	0.411	0.818	.486
	ภายในกลุ่ม	163	81.917	0.503		
	รวม	166	83.150			
การปรับตัวทางสังคม ต่อบุคคลทั่วไป	ระหว่างกลุ่ม	3	2.617	0.872	1.263	.289
	ภายในกลุ่ม	163	112.543	0.690		
	รวม	166	115.160			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	3	0.612	0.204	0.495	.686
	ภายในกลุ่ม	163	67.200	0.412		
	รวม	166	67.812			

จากตาราง11 แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาที่มีสถานภาพทางครอบครัวแตกต่างกันมีการปรับตัวทางสังคมโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านไม่พบความแตกต่างกัน แสดงว่าลำดับการเกิดไม่มีความสัมพันธ์ต่อการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา

ตาราง12 เปรียบเทียบการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง

	แหล่งความแปรปรวน	df	ss	ms	F	Sig.
การปรับตัวทางสังคม ต่ออาจารย์	ระหว่างกลุ่ม	5	0.920	0.184	0.391	0.854
	ภายในกลุ่ม	161	75.684	0.470		
	รวม	166	76.604			
การปรับตัวทางสังคม ต่อเพื่อน	ระหว่างกลุ่ม	5	1.267	0.253	0.498	.777
	ภายในกลุ่ม	161	81.883	0.509		
	รวม	166	83.150			
การปรับตัวทางสังคม ต่อบุคคลทั่วไป	ระหว่างกลุ่ม	5	0.650	0.130	0.183	.969
	ภายในกลุ่ม	161	114.511	0.711		
	รวม	166	115.160			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	5	0.610	0.122	0.292	.917
	ภายในกลุ่ม	161	67.202	0.417		
	รวม	166	67.812			

จากตาราง12 แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาที่มีผู้ปกครองอาชีพแตกต่างกันมีการปรับตัวทางสังคมโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านไม่พบความแตกต่างกัน แสดงว่าอาชีพของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์ต่อการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา

ตาราง13 เปรียบเทียบการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา จำแนกตามรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน

	แหล่งความแปรปรวน	df	ss	ms	F	Sig.
การปรับตัวทางสังคม ต่ออาจารย์	ระหว่างกลุ่ม	3	0.976	0.488	1.043	.355
	ภายในกลุ่ม	163	61.290	0.468		
	รวม	166	62.265			
การปรับตัวทางสังคม ต่อเพื่อน	ระหว่างกลุ่ม	3	1.489	0.745	1.435	.242
	ภายในกลุ่ม	163	67.965	0.519		
	รวม	166	69.454			
การปรับตัวทางสังคม ต่อบุคคลทั่วไป	ระหว่างกลุ่ม	3	6.059	3.030	4.370*	.015
	ภายในกลุ่ม	163	90.814	0.693		
	รวม	166	96.873			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	3	2.256	1.128	2.602	.078
	ภายในกลุ่ม	163	56.782	0.433		
	รวม	166	59.038			

จากตาราง13 แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาที่มีครอบครัวรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือนแตกต่างกันมีการปรับตัวทางสังคมโดยรวมไม่แตกต่าง แสดงว่ารายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือนไม่มีความสัมพันธ์ต่อการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การปรับตัวทางสังคมต่อบุคคลทั่วไปของนักศึกษาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่างกัน

เพื่อให้ทราบว่า คู่ใดแตกต่างกัน จึงนำมาทดสอบเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของเซฟเฟ้ (Scheffe) โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ปรากฏผลดังตาราง 14

ตาราง 14 เปรียบเทียบการปรับตัวทางสังคมต่อบุคคลทั่วไปของนักศึกษา จำแนกตามรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือนที่พบความแตกต่างกันเป็นรายคู่

การปรับตัวทางสังคม ต่อบุคคลทั่วไป	รายได้เฉลี่ยของ ครอบครัวต่อเดือน	\bar{x}	ต่ำกว่า 15,000 บาท	มากกว่า 30,000 บาท	15,000 – 30,000 บาท
			2.27	2.29	2.75
ต่ำกว่า 15,000 บาท	2.27	-	0.08	0.48*	
มากกว่า 30,000 บาท	2.29	-	-	0.46	
15,000 – 30,000 บาท	2.75	-	-	-	

จากตารางแสดงให้เห็นว่านักศึกษาที่ครอบครัวมีรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือนระหว่าง 15,000 – 30,000 บาท มีการปรับตัวทางสังคมต่อบุคคลทั่วไปได้ดีกว่า นักศึกษาที่ครอบครัวมีรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือนต่ำกว่า 15,000 บาท

ตอนที่ 3 จากสมมุติฐานในการวิจัยที่กำหนดไว้ และจากการวิจัย พบว่า

1. เพศหญิง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวทางสังคมของ นักศึกษาฯ แต่จากการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่มีเพศแตกต่างกันมีการปรับทางสังคมโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านไม่พบความแตกต่างกัน แสดงว่าเพศไม่มีความสัมพันธ์ต่อการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา (ตาราง 6 เปรียบเทียบการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษาจำแนกตามเพศ)
2. อายุน้อย มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวทางสังคมของ นักศึกษาฯ แต่จากการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่มีอายุแตกต่างกันมีการปรับทางสังคมโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านไม่พบความแตกต่างกัน แสดงว่าอายุไม่มีความสัมพันธ์ต่อการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา (ตาราง 7 เปรียบเทียบการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษาจำแนกตามอายุ)
3. สายวิชาที่สำเร็จการศึกษา สายอาชีพศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวทางสังคมของ นักศึกษาฯ พบว่านักศึกษาที่มีสายวิชาที่สำเร็จการศึกษาแตกต่างกันมีการปรับทางสังคมโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสายอาชีพศึกษามีการปรับตัวทางสังคมมากกว่านักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสายสามัญ แสดงว่าสายวิชาที่สำเร็จการศึกษามีความสัมพันธ์ต่อการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการปรับตัวทางสังคมของต่อเพื่อนแตกต่าง

กัน อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสาขาอาชีวศึกษามีการปรับตัวทางสังคมต่อเพื่อนมากกว่านักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสายสามัญ แสดงว่าสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษามีความสัมพันธ์ต่อการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษาต่อเพื่อน ส่วนด้านอื่นไม่พบความแตกต่างกัน แสดงว่าด้านอื่นๆ ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา (ตาราง 8 เปรียบเทียบการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษาจำแนกตามสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา)

4. ลำดับการเกิดก่อน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวทางสังคมของ นักศึกษาฯ จากการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่มีลำดับการเกิดแตกต่างกัน มีการปรับตัวทางสังคมโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านไม่พบความแตกต่างกัน แสดงว่าสภาพทางครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์ต่อการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา (ตาราง 10 เปรียบเทียบการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา จำแนกตามลำดับการเกิด)
5. สภาพทางครอบครัว ที่บิดามารดาอยู่ร่วมกัน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวทางสังคมของ นักศึกษาฯ จากการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่มีสภาพทางครอบครัวแตกต่างกัน มีการปรับตัวทางสังคมโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านไม่พบความแตกต่างกัน แสดงว่าลำดับการเกิดไม่มีความสัมพันธ์ต่อการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา (ตาราง 11 เปรียบเทียบการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา จำแนกตามสภาพทางครอบครัว)
6. อาชีพของผู้ปกครอง ที่มีอาชีพค้าขาย มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษาฯ จากการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่มีผู้ปกครองอาชีพแตกต่างกันมีการปรับตัวทางสังคมโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านไม่พบความแตกต่างกัน แสดงว่าอาชีพของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์ต่อการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา (ตาราง 12 เปรียบเทียบการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง)
7. รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษาฯ ซึ่งจากการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่มีครอบครัวรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือนแตกต่างกันมีการปรับตัวทางสังคมโดยรวมไม่แตกต่าง แสดงว่ารายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การปรับตัวทางสังคมต่อบุคคลทั่วไปของนักศึกษาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่างกัน เพื่อให้ทราบว่ามีใครแตกต่างกัน จึงนำมาทดสอบเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe) ทำให้ทราบว่า นักศึกษาที่ครอบครัวมีรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน ระหว่าง 15,000 – 30,000 บาท มีการปรับตัวทางสังคมต่อบุคคลทั่วไปได้ดีกว่า นักศึกษาที่ครอบครัวมีรายได้เฉลี่ยของ

ครอบครัวต่อเดือนต่ำกว่า 15,000 บาท (ตาราง 14 เปรียบเทียบการปรับตัวทางสังคมต่อบุคคลทั่วไปของนักศึกษา จำแนกตามรายได้เฉลี่ย ของครอบครัวต่อเดือนที่พบความแตกต่างกันเป็นรายคู่)

8. ลักษณะครอบครัวขยาย มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวทางสังคมของ นักศึกษา จากการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่มีลักษณะครอบครัวแตกต่างกันมีการปรับตัวทางสังคมโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่มีลักษณะครอบครัวขยายมีการปรับตัวทางสังคมมากกว่านักศึกษาที่มีลักษณะครอบครัวเดี่ยว แสดงว่าลักษณะครอบครัวมีความสัมพันธ์ต่อการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการปรับตัวทางสังคมของต่ออาจารย์แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักศึกษาที่มีลักษณะครอบครัวขยาย มีการปรับตัวทางสังคมต่ออาจารย์มากกว่านักศึกษาที่มีลักษณะครอบครัวเดี่ยว แสดงว่าลักษณะครอบครัวมีความสัมพันธ์ต่อการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษาต่ออาจารย์ นอกจากนี้ยังพบว่า ด้านการปรับตัวทางสังคมของต่อบุคคลทั่วไปแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่มีลักษณะครอบครัวขยายมีการปรับตัวทางสังคมต่อบุคคลทั่วไปมากกว่านักศึกษาที่มีลักษณะครอบครัวเดี่ยว แสดงว่าลักษณะครอบครัวมีความสัมพันธ์ต่อการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษาต่อบุคคลทั่วไป ส่วนด้านการปรับตัวทางสังคมของต่อเพื่อนไม่พบความแตกต่างกัน แสดงว่าด้านการปรับตัวทางสังคมของต่อเพื่อน ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา (ตาราง 9 เปรียบเทียบการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษาจำแนกตามลักษณะครอบครัว)

การอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) ของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มีผลในการปรับตัวของนักศึกษาที่น่าสนใจ ควรนำมาอภิปรายได้ดังนี้

นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 88.02) มีอายุมากกว่า 20 ขึ้นไป (ร้อยละ 62.28) ซึ่ง ทฤษฎีพัฒนาการทางบุคลิกภาพของเอริก เอช. แอริกสัน (Erik H. Erikson) นักจิตวิทยา กลุ่มนักจิตวิเคราะห์ร่วมสมัย (Contemporary psychoanalytic theorist) (อ้างอิงใน <http://pirun.ku.ac.th/~b4808079/page3.htm>) ได้กล่าวไว้ว่าบุคลิกภาพของบุคคล เป็นผลเนื่องมาจากวุฒิภาวะ บวกกับการเรียนรู้ในการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม และบุคลิกภาพของบุคคล ซึ่งนักศึกษากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ใน ขั้นที่ 6 คือช่วง อายุ 18-22 ปี พัฒนาการวัยนี้มักขึ้นกับวัย

ต้นๆ ถ้าวัยต้นมองสิ่งแวดล้อมในแง่ดี วัยนี้จะปรับตัวเข้ากับเพื่อนได้ดี แต่ถ้าตรงข้ามก็มักจะแยกตัวจากเพื่อนจากสังคม ปรับตนไม่เหมาะสม อาจมีพฤติกรรมเป็นปัญหาในวัยผู้ใหญ่ ส่วนใหญ่สำเร็จสายอาชีวศึกษา มาก่อนเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร (ร้อยละ 87.43) ส่วนใหญ่เป็นบุตรคนแรก (ร้อยละ 41.92) สถานภาพทางครอบครัว คือบิดา-มารดาอยู่ร่วมกัน (ร้อยละ 77.25) อาชีพหลักของผู้ปกครอง คือ รับจ้าง (ร้อยละ 36.53) โดยมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 15,000 บาท (ร้อยละ 36.53) และส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นครอบครัวเดี่ยว (ร้อยละ 72.46) ซึ่งเป็นสังคมสมัยใหม่ทั่วไปมักมีครอบครัวประเภทนี้เป็นจำนวนมาก จนมีผู้กล่าวว่าสังคมใดมีความเจริญทางอุตสาหกรรมและการค้า ครอบครัวในสังคมนั้นจะเป็นครอบครัวเดี่ยวเป็นส่วนใหญ่ (อ้างในครอบครัวและบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัว(อ้างใน ครอบครัวและบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัว <http://www.kr.ac.th/ebook/sarapee/b2.htm>)

การปรับตัวทางสังคมต่ออาจารย์ของนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.77$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ไม่ชอบนั่งแถวหน้าในชั้นเรียน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.07$) รองลงมาคือ ไม่มั่นใจในการถาม-ตอบในชั้นเรียน และ มักส่งงานที่ได้รับมอบหมายล่าช้า ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน ($\bar{x} = 2.96$ และ $\bar{x} = 2.88$ ตามลำดับ)

การปรับตัวทางสังคมต่อเพื่อนของนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) อยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.34$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ไม่อยากเป็นผู้นำหัวหน้าในกลุ่มเพื่อน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.71$) รองลงมาคือ เลิกเรียน มักรีบออกนอกโรงเรียน ทันที และไม่ค่อยปฏิบัติตามคำสั่งเพื่อน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน ($\bar{x} = 2.68$ และ $\bar{x} = 2.66$ ตามลำดับ)

การปรับตัวทางสังคมต่อบุคคลทั่วไปของนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) อยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.45$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ อึดอัดเมื่อสนทนากับบุคคลไม่รู้จักซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 3.07$) รองลงมาคือ ไม่ชอบปฏิบัติตามกฎระเบียบสังคมและไม่พอใจในชีวิตที่ดำรงอยู่ในปัจจุบันซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยเช่นกัน ($\bar{x} = 2.44$ และ $\bar{x} = 2.31$ ตามลำดับ)

สรุปได้ว่าการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) โดยรวมซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.71$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการปรับตัวทางสังคมต่ออาจารย์ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.71$) รองลงมาคือ ด้านการปรับตัวทางสังคมต่อบุคคลทั่วไป และ ด้านการปรับตัวทางสังคมต่อเพื่อน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.45$ และ $\bar{x} = 2.34$ ตามลำดับ)

ซึ่งสังคมของวัยรุ่น (อ้างใน <http://www.formumandme.com/article.php?a=306>) ชีวิตของเด็กครั้งหนึ่งต้องอยู่ภายในโรงเรียน เกี่ยวข้องกับการเรียนการศึกษายู่ตลอดเวลา วัยรุ่นทุกคนอยากเรียนอยากศึกษาทั้งนั้น แต่บางคนไม่ได้ศึกษาต่อ ก็เป็นเพราะความจำเป็นบางประการหรือความบีบคั้นทางเศรษฐกิจ หรือความสามารถทางสมองมีน้อย ปัญหาที่สำคัญของเด็กเกี่ยวกับโรงเรียนก็คือ ปัญหาเกี่ยวกับการศึกษาของเด็กเอง และปัญหาเกี่ยวกับการเรียนวิชาต่างๆ เช่น เด็กบางคนกังวลเรื่องวิชาคำนวณ บางคนก็ลืมนึกเรื่องความจำไม่ดี และปัญหาใหญ่ก็คือ เด็กส่วนมากกลัวสอบได้ตก นั่นคือกลัวความไม่สำเร็จนั่นเอง ทั้งนี้เป็นเพราะเด็กขาดทักษะในการเรียน หรือเด็กเข้ากับครูและเพื่อนฝูงไม่ได้ เป็นต้น ฉะนั้นโรงเรียนจึงควรหาทางช่วยเหลือเด็กซึ่งอาจจะอาศัยวิธีการต่างๆ นักการศึกษาเชื่อว่า ถ้าครูมีความเข้าใจเด็กจะช่วยแก้ไขอบรมเด็กให้เป็นคนดีได้มาก ครูในปัจจุบันจึงเห็นความสำคัญในจิตวิทยามากขึ้นเพื่อที่จะได้เข้าใจเด็กของตนได้ดีขึ้นนั่นเอง ครูควรสร้างความสัมพันธ์อันดีกับเด็ก เมื่อครูมีความเข้าใจถึงจิตใจของเด็กแล้ว ครูยังต้องสร้างความสัมพันธ์อันดีกับเด็กอีกด้วย

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ตามตัวแปรต้น พบว่า นักศึกษาที่มีเพศแตกต่างกันมีการปรับทางสังคมโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านไม่พบความแตกต่างกัน แสดงว่าเพศไม่มีความสัมพันธ์ต่อการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา และนักศึกษามีอายุแตกต่างกันมีการปรับทางสังคมโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านไม่พบความแตกต่างกัน แสดงว่าอายุไม่มีความสัมพันธ์ต่อการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา เช่นเดียวกับชาติชาย มั่นสมิคร ได้ทำการวิจัยเรื่อง การปรับตัวของนักศึกษาโครงการพิเศษภาคสมทบ คณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ซึ่งพบว่านักศึกษาเพศชายและเพศหญิง มีการปรับตัวไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่มีสายวิชาที่สำเร็จการศึกษาแตกต่างกันมีการปรับทางสังคมโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสายอาชีวศึกษามีการปรับตัวทางสังคมมากกว่านักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสายสามัญ แสดงว่าสายวิชาที่สำเร็จการศึกษามีความสัมพันธ์ต่อการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการปรับตัวทางสังคมของต่อเพื่อนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสายอาชีวศึกษามีการปรับตัวทางสังคมต่อเพื่อนมากกว่านักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสายสามัญ แสดงว่าสายวิชาที่สำเร็จการศึกษามีความสัมพันธ์ต่อการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษาต่อเพื่อน ส่วนด้านอื่นไม่พบความแตกต่างกัน แสดงว่าด้านอื่นๆ ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา

ส่วนนักศึกษามีลักษณะครอบครัวแตกต่างกันมีการปรับทางสังคมโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษามีลักษณะครอบครัวขยายมีการปรับตัวทาง

สังคมมากกว่านักศึกษาที่มีลักษณะครอบครัวเดี่ยว แสดงว่าลักษณะครอบครัวมีความสัมพันธ์ต่อการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการปรับตัวทางสังคมของต่ออาจารย์แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักศึกษาที่มีลักษณะครอบครัวขยายมีการปรับตัวทางสังคมต่ออาจารย์มากกว่านักศึกษาที่มีลักษณะครอบครัวเดี่ยว แสดงว่าลักษณะครอบครัวมีความสัมพันธ์ต่อการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษาต่ออาจารย์ นอกจากนี้ยังพบว่า ด้านการปรับตัวทางสังคมของต่อบุคคลทั่วไปแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่มีลักษณะครอบครัวขยายมีการปรับตัวทางสังคมต่อบุคคลทั่วไปมากกว่านักศึกษาที่มีลักษณะครอบครัวเดี่ยว แสดงว่าลักษณะครอบครัวมีความสัมพันธ์ต่อการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษาต่อบุคคลทั่วไป ส่วนด้านการปรับตัวทางสังคมของต่อเพื่อนไม่พบความแตกต่างกัน แสดงว่าด้านการปรับตัวทางสังคมของต่อเพื่อน ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานและ พระเจริญพงษ์ ทุมมทิโป (วิชัย) และ พระเรวฒิ ชาญโร (จันทวงศ์) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การปรับตัวทางสังคมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครสุราษฎร์ธานีพบว่า นักเรียนที่อยู่ในครอบครัวขยาย มีพฤติกรรมปรับตัวทางสังคมต่อบุคคลทั่วไปแตกต่างกับนักเรียนที่อยู่ในครอบครัวเดี่ยวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยนักเรียนที่อยู่ในครอบครัวขยายมีพฤติกรรมปรับตัวทางสังคมต่อบุคคลทั่วไปดีกว่านักเรียนที่อยู่ในครอบครัวเดี่ยว ส่วนพฤติกรรมปรับตัวทางสังคมต่อครูและต่อเพื่อน ไม่แตกต่างกัน

จากการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่มีลำดับการเกิดแตกต่างกันมีการปรับตัวทางสังคมโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านไม่พบความแตกต่างกัน แสดงว่าสถานภาพทางครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์ต่อการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา ส่วนนักศึกษาที่มีสถานภาพทางครอบครัวแตกต่างกันมีการปรับตัวทางสังคมโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านไม่พบความแตกต่างกัน แสดงว่าลำดับการเกิดไม่มีความสัมพันธ์ต่อการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา ซึ่งเป็นไปตามข้อสรุปของงานวิจัยเรื่อง การปรับตัวทางสังคมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครสุราษฎร์ธานีว่า นักเรียนที่มีลำดับการเกิดต่างกัน ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกัน ครอบครัวมีรายได้ต่างกัน มีพฤติกรรมปรับตัวทางสังคมต่อครูต่อเพื่อน และต่อบุคคลทั่วไปไม่แตกต่างกัน และนักศึกษาที่มีผู้ปกครองอาชีพแตกต่างกันมีการปรับตัวทางสังคมโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านไม่พบความแตกต่างกัน แสดงว่าอาชีพของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์ต่อการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา

นักศึกษาที่มีครอบครัวรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน แตกต่างกันมีการปรับตัวทางสังคมโดยรวมไม่แตกต่าง แสดงว่ารายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษาซึ่งเป็นไปตามข้อสรุปของงานวิจัยเรื่อง การปรับตัวทางสังคมของนักเรียน

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครสุราษฎร์ธานีว่า นักเรียนที่มีผู้ปกครองมีอาชีพต่างกัน ครอบครัวมีรายได้ต่างกัน มีพฤติกรรมการปรับตัวทางสังคมต่อครู ต่อเพื่อน และต่อบุคคลทั่วไปไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การปรับตัวทางสังคมต่อบุคคลทั่วไปของนักศึกษาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่างกัน เมื่อนำมาทดสอบเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe) โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ปรากฏผลให้เห็นว่า นักศึกษาที่ครอบครัวมีรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน ระหว่าง 15,000 – 30,000 บาท มีการปรับตัวทางสังคมต่อบุคคลทั่วไปได้ดีกว่า นักศึกษาที่ครอบครัวมีรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือนต่ำกว่า 15,000 บาท

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีวัตถุประสงค์มุ่งศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) ของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร โดยใช้ประชากรจากกลุ่ม นักศึกษาของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร จาก 3 สาขาวิชา จำนวน 1 กลุ่ม คือ กลุ่มภาคปกติ หลักสูตร 5 ปี จาก วิศวกรรมเครื่องกล วิศวกรรมไฟฟ้า และ วิศวกรรมโยธา กลุ่มภาคปกติ จากจำนวน 288 คน จากนั้นทำการสุ่มตัวอย่าง กลุ่มนักศึกษา ภาคปกติ แบบแบ่งชั้นตามแขนงวิชาต่างๆ โดยใช้ตารางของ เครจซี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) โดยกลุ่มตัวอย่างที่ได้ มีจำนวนทั้งสิ้น 167 คน และสำหรับการ Try out 40 คน และแจกแบบสอบถาม จำนวนทั้งหมด 167 ชุด เก็บได้ 167 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด

ระเบียบวิธีการวิจัยเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) ได้แก่ แบบสอบถาม ปัจจัยที่มีผลต่อการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) เพื่อให้ได้ข้อมูลปัญหาและความต้องการของนักศึกษาของแต่ละบุคคลของกลุ่มประชากร โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 ด้านข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ด้านที่เกี่ยวกับ ปัจจัยที่มีผลต่อการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา การวิจัยในครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษาจากงานทะเบียน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม โดยดำเนินการและรวบรวมดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎีการปรับตัว และวิธีการสร้างเครื่องมือการวิจัย จากเอกสารที่เกี่ยวข้อง ขอบทความ ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ ปัจจัยที่มีผลต่อการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี)
2. กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย
3. การประเมินผล ก่อนการแจกแบบสอบถามและประเมินผล ปัจจัยที่มีผลต่อการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี)

เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แม่นยำ ได้ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (content validity) โดยผ่านผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน หลังผ่านการตรวจสอบแล้ว ผู้วิจัยได้นำมาปรับปรุงแก้ไขตามแนวทางที่ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนะ โดยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 ชุด และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เพื่อ Tryout จากนั้น นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 167 ชุด ส่วนวิธีการเก็บข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ตามขั้นตอนดังนี้

1. เสาะหาความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับ ปัจจัยที่มีผลต่อการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัย
2. เตรียมความรู้ในด้านระเบียบวิธีการวิจัย เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการวิจัยเชิงสำรวจ โดยศึกษาค้นคว้าจากงานวิจัยที่ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงสำรวจ
3. สร้างเครื่องมือการวิจัย รวมทั้งศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องในการวิจัย โดยให้ผู้เชี่ยวชาญช่วยตรวจสอบอีกครั้ง
4. ทำการแจกแบบสอบถามแก่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 167 ชุด
5. เมื่อเสร็จสิ้นกระบวนการรับแบบสอบถามคืนแล้ว คณะผู้วิจัยทำการสรุปผลปัจจัยที่มีผลต่อการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สรุปผลการวิจัย พบว่า

1. นักศึกษาที่มีเพศแตกต่างกันมีการปรับตัวทางสังคมโดยรวมไม่แตกต่างกัน
2. นักศึกษาที่มีอายุแตกต่างกันมีการปรับตัวทางสังคมโดยรวมไม่แตกต่างกัน แสดงว่าอายุไม่มีความสัมพันธ์ต่อการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา
3. นักศึกษาที่มีสายวิชาที่สำเร็จการศึกษาแตกต่างกันมีการปรับตัวทางสังคม โดยรวมแตกต่างกัน โดยนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสายอาชีวศึกษามีการปรับตัวทางสังคมมากกว่านักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสายสามัญ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสายอาชีวศึกษามีการปรับตัวทางสังคมต่อเพื่อน มากกว่านักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสายสามัญ
4. นักศึกษาที่มีลำดับการเกิดแตกต่างกัน มีการปรับตัวทางสังคมโดยรวมไม่แตกต่างกัน
5. นักศึกษาที่มีสถานภาพทางครอบครัวแตกต่างกันมีการปรับตัวทางสังคม โดยรวมไม่แตกต่างกัน
6. นักศึกษาที่มีผู้ปกครองอาชีพแตกต่างกันมีการปรับตัวทางสังคมโดยรวมไม่แตกต่างกัน
7. นักศึกษาที่มีครอบครัวรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน แตกต่างกันมีการปรับตัวทางสังคม โดยรวมไม่แตกต่าง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การปรับตัวทางสังคมต่อบุคคลทั่วไปของนักศึกษาแตกต่างกัน โดยนักศึกษาที่ครอบครัวมีรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน สูง

- มีการปรับตัวทางสังคมต่อบุคคลทั่วไปได้ดีกว่า นักศึกษาที่ครอบครัวมีรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือนต่ำ
8. นักศึกษาที่มีลักษณะครอบครัวแตกต่างกัน มีการปรับตัวทางสังคมโดยรวมแตกต่างกัน โดยนักศึกษามีลักษณะครอบครัวขยายมีการปรับตัวทางสังคมมากกว่านักศึกษามีลักษณะครอบครัวเดี่ยว

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1.1 การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ดังนั้นข้อมูลที่ได้จึงได้จากแบบสอบถามเท่านั้น ดังนั้นในการวิจัยควรทำร่วมกับการวิจัยเชิงคุณภาพด้วย เพื่อจะได้ข้อมูลที่มีความแม่นยำมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะเชิงพัฒนา

1.1 จากการวิจัยพบว่า การปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งแสดงให้เห็นว่า นักศึกษากลุ่มนี้ต้องการความช่วยเหลือทางด้านการปรับตัวทางสังคมทั้งด้านอาจารย์ บุคคลทั่วไปและเพื่อน ดังนั้นคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมควรให้คำปรึกษา แนะนำ หรือจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยาการปรับตัวและการแนะแนวให้กับนักศึกษา เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและความภาคภูมิใจในตนเอง

1.2 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ควรเพิ่มกิจกรรมการพบอาจารย์ที่ปรึกษา หรือการจัดชั่วโมงโฮมรูม เพื่อให้นักศึกษาได้พบที่อาจารย์ปรึกษาหรือเข้าพบอาจารย์แนะแนว ได้มากยิ่งขึ้น เพื่อให้คำปรึกษาทางการเรียน การปฏิบัติตนในการเป็นนักศึกษาเพื่อการเป็นบัณฑิตที่สง่างามในอนาคต

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาในครั้งต่อไป

1.1 การวิจัยในครั้งต่อไป ควรทำในระดับมหาวิทยาลัย เพื่อจะได้ทราบการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษาของมหาวิทยาลัย เพื่อหาแนวทางการปรับตัวที่เหมาะสมซึ่งเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของนักศึกษาและบัณฑิตของมหาวิทยาลัยต่อไป

บรรณานุกรม

- ชาติชาย สมัครหมั่น. การปรับตัวของนักศึกษาโครงการพิเศษ ภาคสมทบ คณะวิทยาศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้า
คุณทหารลาดกระบัง : 2542.
- ชูทิศ ปานปรีชา.น.พ. จิตวิทยาทั่วไป. สุขุขทัยธรรมมาราช. นนทบุรี : 2538
- นฤมล สมศรี. ระหว่างสุขภาพจิตกับปัญหาการปรับตัวของนิสิต ปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัย
นเรศวร ปีการศึกษา 2538. วิทยานิพนธ์ปริญญาสาขาจิตวิทยาการแนะแนว หลักสูตร
การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร : 2539.
- นิภา นิชายน. การปรับตัวและบุคลิกภาพจิตวิทยาเพื่อการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สารศึกษาการ
พิมพ์, 2520
- พัทธา สายหู. ความเข้าใจเกี่ยวกับกลไกของสังคม. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: เคล็ดไทย, 2517
- พระเจริญพงษ์ ทุมมทิโป (วิชัย) และ พระเรวัตน์ ชยากโร (จันทวงศ์). การปรับตัวทางสังคมของ
นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี. มหาวิทยาลัยมหา
จุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย ห้องเรียนสุราษฎร์ธานี วัดพัฒนาราม (พระอารามหลวง) : 2550.
- สถิตาพร คำสด. การศึกษาพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนคร
ินทรวิโรฒ : 2544.
- สมโภชน์ ถิ่นปฐ และคณะ. การปรับตัวของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในภาวะวิกฤติเศรษฐกิจ :
ศึกษาเฉพาะกรณีมหาวิทยาลัยขอนแก่น.วารสารมนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น 19 (2) : ม.ค. - มี.ค. 2544, มหาวิทยาลัยขอนแก่น : 2544
- สุริยเดว ทรีปาตี.น.พ. “ความหมายของนักศึกษาและวัยรุ่น”. www.dekplus.org (เข้าถึง 15
พฤษภาคม 2552). “สังคมของวัยรุ่น”. <http://www.formumandme.com/article.php?a=306>
(เข้าถึง 27 มิถุนายน 2552).
- Lazarus R.S. **Personality and Adjustment**. Wood Cliff, New York. Prentice Hall, Inc.:
1963
- ทฤษฎีพัฒนาการทางบุคลิกภาพของเอริก เอช. แอริคสัน.
<http://pirun.ku.ac.th/~b4808079/page3.htm> (เข้าถึง 27 มิถุนายน 2552).
- “รูปแบบครอบครัวที่ส่งผลต่อการปรับตัวของวัยรุ่น”. [http://www.ncs-
counseling.com/mental_health/Family-Type-Tha/Family-Type-and-Adolescent.asp](http://www.ncs-counseling.com/mental_health/Family-Type-Tha/Family-Type-and-Adolescent.asp) (เข้าถึง 12
มิถุนายน 2552).

สารณี พลศักดิ์. ครอบครัวและบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัว.

<http://www.kr.ac.th/ebook/sarapee/b2.htm> (เข้าถึง 27 มิถุนายน 2552).

ภาคผนวก

แบบสอบถาม

โครงการวิจัย ปัจจัยที่มีผลต่อการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี)

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามทั้งหมดแบ่งออกเป็น 2 ส่วน
ส่วนที่ 1 ลักษณะทางประชากรศาสตร์
ส่วนที่ 2 การปรับตัวทางสังคม
2. ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ให้ครบทุกข้อ

ส่วนที่ 1	ลักษณะทางประชากรศาสตร์
-----------	------------------------

<p>1. เพศ</p> <p>☐ หญิง ☐ ชาย</p> <p>2. อายุปี</p> <p>3. สายวิชาที่สำเร็จการศึกษา ก่อนเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคลพระนคร</p> <p>☐ สายสามัญศึกษา ☐ สายอาชีวศึกษา</p> <p>☐ การศึกษานอกโรงเรียน</p> <p>4. ลำดับการเกิด</p> <p>☐ ลูกคนแรก ☐ ลูกคนกลาง</p> <p>☐ ลูกคนสุดท้าย ☐ ลูกคนเดียว</p> <p>5. สถานภาพทางครอบครัว</p> <p>☐ บิดา-มารดาอยู่ร่วมกัน ☐ บิดา-มารดาหย่าร้างกัน</p> <p>☐ บิดาหรือมารดาเสียชีวิต ☐ บิดาและมารดาเสียชีวิต</p> <p>6. อาชีพหลักของผู้ปกครอง</p> <p>☐ รับจ้าง ☐ รับราชการ</p> <p>☐ ค้าขาย ☐ เกษตรกรรม</p> <p>☐ อื่นๆ ระบุ.....</p> <p>7. รายได้เฉลี่ยของครอบครัว (ต่อเดือน)บาท</p> <p>8. ลักษณะครอบครัว</p> <p>☐ ครอบครัวเดี่ยว หมายถึง นักศึกษาอยู่ร่วมกับบิดา-มารดา พี่-น้อง (โสด)</p> <p>☐ ครอบครัวขยาย หมายถึง นักศึกษาอยู่ร่วมกับปู่-ย่า ตา-ยาย ลุง-ป้า น้า-อา โปรรระบุจำนวนคน.....คน</p>	<p>สำหรับผู้วิจัย</p> <p>SEX ☐</p> <p>AGE ☐ ☐</p> <p>EDU ☐</p> <p>BIR ☐</p> <p>STA ☐</p> <p>OCC ☐</p> <p>SAR ☐ ☐ ☐</p> <p>FAM ☐</p>
---	--

ส่วนที่ 2 การปรับตัวทางสังคม
--

ให้ทำเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างทางขวามือ ให้ตรงกับการปฏิบัติตนของท่าน

ข้อความ	มาก ที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)	
การปรับตัวทางสังคมต่ออาจารย์						
9. ท่านมักส่งงานที่ได้รับมอบหมายล่าช้า						☐ A 9
10. ไม่มั่นใจในการถาม-ตอบในชั้นเรียน						☐ A 10
11. ไม่ชอบนั่งแถวหน้าในชั้นเรียน						☐ A 11
12. ท่านมักโดนอาจารย์ตำหนิพฤติกรรม						☐ A 12
13. ท่านไม่มั่นใจเมื่ออาจารย์สั่งงานให้ทำ						☐ A 13
การปรับตัวทางสังคมต่อเพื่อน						
14. ไม่มีเพื่อนสนิทในชั้นเรียน						☐ A 14
15. มักถูกเพื่อนปฏิเสธในการร่วมกลุ่มทำงาน						☐ A 15
16. ไม่อยากเป็นผู้นำหัวหน้าในกลุ่มเพื่อน						☐ A 16
17. เลิกเรียน มักรีบออกนอกโรงเรียน ทันที						☐ A 17
18. ไม่ค่อยปฏิบัติตามคำสั่งเพื่อน						☐ A 18
19. มักรู้สึกว่าคุณถูกเพื่อนนินทา ใส่ร้าย						☐ A 19
การปรับตัวทางสังคมต่อบุคคลทั่วไป						
20. อี้อัดเมื่อสนทนากับบุคคลไม่รู้จัก						☐ A 20
21. ไม่ชอบปฏิบัติตามกฎระเบียบสังคม						☐ A 21
22. ไม่พอใจในชีวิตที่ดำรงอยู่ในปัจจุบัน						☐ A 22

***** ขอขอบคุณที่ท่านให้ข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วนตามความเป็นจริง *****

ประวัติผู้วิจัย

ประวัติ (หัวหน้าโครงการวิจัย)

1. ชื่อ-สกุล (ภาษาไทย) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุขุมาล หวังวนิชพันธ์

(ภาษาอังกฤษ) ASIST. PROF.SUKUMAL WANGVANITCHAPHAN

2. รหัสประจำตัวประชาชน 3100602120474

3. ตำแหน่งปัจจุบัน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระดับ 8

4. หน่วยงานที่อยู่ติดต่อได้สะดวก

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

399 ถนนสามเสน แขวงจรัลพยาบาล เขตดุสิต

กรุงเทพฯ 10300

โทรศัพท์ 02 2829009-15 ต่อ 6164 โทรสาร 02 6285201

E-mail : ajlevw@yahoo.com

5. ประวัติการศึกษา

Marter in Management จาก Technological University of The Philippines

ปริญญาตรี จาก สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล คณะวิศวกรรมศาสตร์ สาขาวิศวกรรมสิ่งทอ

6. สาขาวิชาการที่มีความชำนาญพิเศษ (ระบุสาขาวิชา)

การจัดการอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม

ระบบการผลิตและการวางแผนการผลิตในงานอุตสาหกรรม

7. ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิจัย ทั้งภายในและภายนอกประเทศ

7.1 หัวหน้าโครงการวิจัย :

-การพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับความเป็นครูของนักศึกษา สาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรม งบประมาณผลประโยชน์ ประจำปี 2551

7.2 งานวิจัยที่ทำเสร็จแล้ว :

-การพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับความเป็นครูของนักศึกษา สาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรม งบประมาณผลประโยชน์ ประจำปี 2551

-ปัญหาและความต้องการของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการศึกษาของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม เงินผลประโยชน์งบบุคลากร กองนโยบายและแผน ประจำปี 2552

7.3 งานวิจัยที่กำลังทำ :

- การพัฒนาผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าอินทรีย์เพื่อเด็กทารก งบประมาณแผ่นดิน ประจำปี 2553

- ปัญหาและการใช้นวัตกรรมการเรียนการสอนของอาจารย์ใน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม งบประมาณผลประโยชน์ ประจำปี 2553

- ปัจจัยที่มีผลต่อการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) งบประมาณผลประโยชน์ ประจำปี 2553

ประวัติ (ผู้ร่วมวิจัย)

1. ชื่อ-สกุล (ภาษาไทย) นางสาววารินี วีระสินธุ์

(ภาษาอังกฤษ) Miss.Warinee Weerasin

2. รหัสประจำตัวประชาชน 3 9605 00326 66 1

3. ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์ (พนักงานมหาวิทยาลัย)

4. หน่วยงานที่อยู่ติดต่อได้สะดวก

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

399 ถนนสามเสน แขวงวชิรพยาบาล เขตดุสิต

กรุงเทพฯ 10300

โทรศัพท์ 02 2829009-15 ต่อ 6152 โทรสาร 02 6285205

E-mail : warinee_w@hotmail.com

5. ประวัติการศึกษา

ปริญญาตรี จาก สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตเทเวศร์ คณะครุศาสตร์
อุตสาหกรรม

บัณฑิต สาขาวิศวกรรมอิเล็กทรอนิกส์และโทรคมนาคม

ปริญญาโท จาก สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ คณะครุศาสตร์
อุตสาหกรรม

มหาบัณฑิต แขนงวิชาอิเล็กทรอนิกส์

6. สาขาวิชาการที่มีความชำนาญพิเศษ (ระบุสาขาวิชา)

วงจรไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

เครื่องมือวัดอิเล็กทรอนิกส์

7. ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิจัย ทั้งภายในและภายนอกประเทศ

7.1 หัวหน้าโครงการวิจัย :

7.2 งานวิจัยที่ทำเสร็จแล้ว :

7.3 งานวิจัยที่กำลังทำ :

ประวัติ (ผู้ร่วมวิจัย)

1. ชื่อ-สกุล (ภาษาไทย) นายเกษมชัย บุญเพ็ญ

(ภาษาอังกฤษ) MR.KASEMCHAI BOONPEN

2. รหัสประจำตัวประชาชน 3100800325609

3. ตำแหน่งปัจจุบัน รองคณบดีฝ่ายวิชาการและวิจัย คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

4. หน่วยงานที่อยู่ติดต่อได้สะดวก

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

399 ถนนสามเสน แขวงจตุจักร เขตจตุจักร

กรุงเทพฯ 10300

โทรศัพท์ 02 2829009-15 ต่อ 6101 โทรสาร 02 6285205

5. ประวัติการศึกษา

ปริญญาโท จาก สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ คณะครุศาสตร์
อุตสาหกรรม สาขา บริหารอาชีพและเทคโนโลยีศึกษา

ปริญญาตรี จาก สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล คณะวิศวกรรมศาสตร์ สาขาวิศวกรรม
อุตสาหกรรม

ปริญญาตรี จาก วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ สาขา
ครุศาสตร์อุตสาหกรรมอุตสาหกรรม

6. สาขาวิชาการที่มีความชำนาญพิเศษ (ระบุสาขาวิชา)

วิศวกรรมการเชื่อม

7. ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิจัย ทั้งภายในและภายนอกประเทศ

7.1 หัวหน้าโครงการวิจัย :

ความต้องการครูช่างอุตสาหกรรมของประเทศไทย งบประมาณผลประโยชน์
ประจำปี 2550

7.2 งานวิจัยที่ทำเสร็จแล้ว :

-

7.3 วิจัยวิจัยที่กำลังทำ :

การพัฒนาศิลปะเกี่ยวกับความเป็นครูของนักศึกษา สาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรม งบประมาณผลประโยชน์ ประจำปี 2551-2